Գ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 758 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 13 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 (Ն. Տ)

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՒԷԼԷԳԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի Ճատտեսի 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه یومی سورهاناتاغ غزتەسی
صاحب امتیاز د. جیوەلك
ادارەخانەسی
باب عالی جادەسی نومرو ۲۰

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ խմբագրութեան ուղղուած ոչ և է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամէն ամսոյ 10էն, 20էն եւ 30էն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ Ֆր. 28
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ.
Մէկէ աւելի անգամ՝ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆՆԵՐԸ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՉԻՆԱՍՏԱՆԸ

Տարակոյս չկայ որ համազգային Նոր Չինաստանը կզգեցեալ հին Չինաստանէն աւելի զօրաւոր պիտի ըլլայ, բայց այդ զօրութիւնը այլ եւս Չինացիինը չէ, այլ օտարինը։

Օտարին յաղնակին յայտնի եղաւ. բայց եղակին ո՞րն է կամ ո՞րը պիտի ըլլայ, միայն այն է հետաքրքրականը, որ Չինական խնդրին արդի բոլոր խնդիրներուն վրայ նախապատուութիւն կուտայ եւ ամէնէն մեծին անունը կը նուիրէ անոր։ Ազգային ամփոփումը ասոր մէջ է։

Առաջնութիւնը, առաւելութիւնը այսօր Ռուսիոյ կողմն է. եւ որովհետեւ ասէ վերջին է որ բուն մրցումը պիտի ըլլայ Չինաստանի ինքնակալ պաշտպաններուն միջեւ, եւ Չինաստանի մէջ խաղցուած խաղը՝ ուղղակի կերպով միջազգային քաղաքականութեան, եւ անուղղակի կերպով ալ ընդհանուր աշխարհի առեւտրական եւ ելեւմտական կեանքին վրայ անհամեմատ կերպով մեծ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ, ասոր համար ընդհանուր ուշադրութիւնը եւ յարափոփոխ զարգացումները միշտ կարեւոր դերք մը պիտի բռնեն ուղեղներու մէջ։

Վարչական բարենորոգում, եւ զինուորական բարենորոգում թէ՛ ցամաքային եւ թէ ծովային. ահա այս երկու բառերուն մէջ կը կեդրոնանայ Չինաստանի ապագան։ Բայց ո՞ր լեզուին նշանակութիւնը պիտի ունենայ Չինաց մէջ բարենորոգում բռնած բառը, որովհետեւ այդ չարաճճի բառը, բաւական տարբեր նշանակութիւն ունի Ռուսական եւ Անգլիական խմբակներու քաղաքական բառարանին մէջ։

Վարչական բարենորոգման մասին Անգլիական խմբակին փափաքածը այն է որ, թէ բուն Չինաստանի եւ թէ օտարներու համար միանգամայն օգտաւէտ ըլլայ։ Իսկ Ռուսական խմբակին փափաքածն է միմիայն իրեն նպատակներուն դիւրութեամբ իրագործման նպաստաւոր բարենորոգում մը, թէեւ թէ՛ բուն Չինաստանի եւ թէ առհասարակ բոլոր օտարականներու շահերուն նպաստաւոր չըլլայ այն։

Գալով զինուորական բարենորոգման, որ կարծենք թէ ամէնէն կարեւորը եւ վճռականն է ապագային համար, Անգլիական խմբակին փափաքածը այն է որ, Մանչուրիայէն, Խանկչէէն, Շանթունկէն, Խէնանէն եւ Ֆօքիէնէն զատ միացած Չինական երկրին մէջ եւ գետերուն վրայ Չինացին կարող ըլլայ թէ՛ ներքին եւ թէ արտաքին չփոթութեանց դէմ ինքզինք պաշտպանել, առանց օտարի մը օգնութեան։ Իսկ Ռուսական խմբակին ալ փափաքածը այն է որ, գործադրուելիք բարենորոգումը թէ՛ ներքին եւ թէ արտաքին չփոթութեանց դէմ առանց իր օգնութիւնը բան մը չկարենալ ընելու բնութիւնը ունենայ։

Կարճ խօսքով, մէկ կողմը կուզէ որ Չինաստանի միացած մասը Չինացիներուն համար ըլլայ. իսկ միւս մասը կուզէ որ այդ միացած մասն ալ ուղղակի իր տրամադրութեան տակ գտնուի։

Արդէն ծայր տուող պայքարին հետ կարծես թէ բուն Չինաստան ինքը ամենեւին առնչութիւն չունի։ Օտարներն են միայն որ իր ընելիք գործը կը կատարեն։ Իրեն դէմ եղող օտարը ինքն է, թէեւ կաւիւր միջոցին կտրած չինեուն առակը վճարողն ալ ինքն է եւ այսպէս պիտի ըլլայ միշտ, բայց գոնէ կրնայ մխիթարել զինքը սա համոզումով որ, կնոջ մը համար իրարու հետ մենամարտող երկու ասպետներու պէս, Անգլիական եւ Ռուսական խմբակներն ալ իրեն համար իրարու դէմ կը վիճին։

Միջազգային քաղաքական խնդիրներու մէջ այն հաւատքն ունինք որ վերջին եւ վճռական խօսքը աւելի զօրաւորին քով կը մնայ։

Այս տեսութեամբ ապագան դիտելով բնական է որ Անգլիական եւ Ռուսական խմբակները պիտի ընեն ինչ որ կարելի է, Մայր. Արեւելքի մէջ իրարմէ աւելի զօրաւոր գտնուելու համար, որուն բնական պայմաններուն մէկն ալ կ՚ըլլայ կարծենք Չինաստանի տրամադրելի ոյժերէն օգուտ քաղելը. ասոր եւ կարելի եղածին չափ այդ ոյժերուն աւելնալուն հոգ տանիլը, թէեւ միայն իրենց համար։

Մանուցուած նահանգներուն խօսքը չենք ըներ, որովհետեւ անոնք արդէն գացած կրնան համարուիլ, բայց անոնց մէջ ալ Չինացիներու թշնամութենէ աւելի բարեկամութեան, ու յամառութենէ աւելի համակերպութեան պէտքը պիտի զգացուի։

Բայց այդ նահանգներէն դուրս ժամանակաւորաբար միացած Չինաստանի համար անշուշտ երկու կողմն ալ պիտի ընեն այն ամէն բաները, որոնք ի հարկին Չինացիներու օժանդակութիւնը կ՚ապահովեն կամ այնպիսի օժանդակութեան մը հաւանականութեամբը մէկ կամ միւս կողմին դիւանագիտութիւնը աւելի կը զօրանայ։

Տարակոյս չկայ թէ իւրաքանչիւր օտար պետութիւն իր ազդեցութեանը տակ գտնուող նահանգին մէջ իրեն մասնաւոր զինուորական կրթութիւն պիտի տայ Չինացիին, եւ Անգլիացիներու ըրած փորձովը հաստատուեցաւ որ, երբ Չինացին կատարեալ եւրոպական կրթութիւն մը առնէ, խիստ լաւ զինուոր մը կ՚ըլլայ։

Եւրոպացիները իրենց գացած երկիրներուն մէջ ընիկ զինուոր գործածելուն եղանակը ծանօթ ըլլալու է ձեզ։ Սպաները եւ ըստ մեծի մասին թնդանօթաձիգները միշտ իրենցմէ են, եւ իրենց սպաներուն հրամաններուն եւ թնդանօթներուն ազդեցութեան տակ գտնուող ընիկը ճիշդ այնչափ լաւ է, որչափ բուն տէրոջը։

Արդ. Ռուսիա, Անգլիա, Ֆրանսա, Գերմանիա եւ Ճապոն իսկ այժմ իրենց պատկանած երկիրներուն մէջ տեղացի տարրէն զինուոր հասցնելով, իրենց եւ քաղած զօրքերուն տեղը պիտի լեցնեն անոնցմով. բայց գործին բնութեամբը ասիորական եղած այս բանէն աւելին կը պահանջուէր, իրարմէ աւելի ազդեցութիւն ունենալու համար իրար գերազանցելով։

Ռուսիա Մանչուրիոյ մէջ, Անգլիա Խանկչէի մէջ, Ֆրանսա Խենանի մէջ, Գերմանիա Շանթունկի մէջ, եւ Ճապոն Ֆօքիէնի մէջ պիտի ունենան իրենց սպաներուն հրամանին եւ թնդանօթներուն ազդեցութեանը տակ գտնուող այնպիսի բանակներ. որոնք Չինացի ըլլալէ աւելի Ռուս, Անգլիացի, Ֆրանսացի, Գերմանացի եւ Ճապոնցի պիտի ըլլան եւ պիտի ունենան աշխարհին լաւ զինուորական մարզանքը։ Եթէ բուն Չինական կառավարութիւնը իր բանակը վերակազմելու մասին լաւ բաւականին հոգ տանի ալ, օտարներու իշխանութեան կամ ազդեցութեան տակ գտնուող չինական նահանգներուն մէջ գործադրուելիք այդ զինուորական կարգադրութիւնները անշուշտ առաջները պիտի մգեն զինքը, եւ ասիկայ բնականաբար։

Խնդիրը Չինաստանի ապագայ զինուորական բարենորոգման կասկածելի ըլլալուն կամ չըլլալուն վրայ չէ, որովհետեւ չըլլալը անկարելի է։ Չինաստան երբ այդ կամաւոր կամ բանի զինուորական բարենորոգում մը կատարէ եւ բանակը վերակազմէ, կրնայ իր տրամադրութեանը տակ ունենալ առնուազն մէկ միլիոն լաւ մարզուած զինուոր։

Անկարելի է որ օտար պետութիւնները թոյլ տան, այդ ահարկու բանակին անմիջական եւ բացարձակ կերպով միայն Չինաստանի կառավարութեան հրամանին տակ գտնուելուն եւ օր մըն ալ իրենց դէմ գործածուելու վիճակին հասնելուն. բայց որովհետեւ այդ թոյլ չտալու գործը միօրինակ չըլլալով, շահակից օտար տէրութեանց համար տարբեր տարբեր եղանակներ ունի, եւ իւրաքանչիւրը պիտի աշխատի անոր բուն Չինաստանէն աւելի իր ազդեցութեան տակ գտնուելուն, ասոր ամենէն հետաքրքրականն է տեսնել թէ այս առաւելութիւնը վերջապէս ո՞ր կողմին ձեռքը պիտի մնայ։

Եթէ այժմ իրականին մէջ Չինաստանի վրայ ազդող են զօրաւոր տարրը Ռուսականն է, ինչպէս որ բռինք, ատիկայ աւելի վախի արդիւնքն է քան թէ յարգանքի, եւ այդ վախին ալ բուն պատճառը, Չինաստանի՝ բանակ բռնելու արժանի բանակ մը չունենալն է։ Բայց այսօրուան պակասը վաղուան չգոյութիւնը չենթադրեր։ Միայն թէ ըլլալիքը Ռուսակա՞ն մեթոտով պիտի ըլլայ թէ Անգլիական։

Չինաստանի մէջ եթէ այսօր չկայ, վաղը պիտի գոյանայ անշուշտ այն քաղաքական դպրոցը, ուր գաղ պիտի սրուի պետական մարդիկ ըլլալու սահմանուած աշակերտներու, որ զինուորական բարենորոգման Ռուսական մեթոտը դէպ ի երկրորդ Ռուսիա մը ըլլալու պիտի տանի Չինաստանը, եւ եթէ առոր դէմ պաշտպանութեան յոյս մը կայ, ան ալ Անգլիական մեթոտն է որուն նշանաբանը հետեւեալն է.—

«Չինաստան քանի որ Անգլիական երկիր չի կրնար ըլլալ, պէտք է որ միայն Չինական ըլլայ»։

Քաղաքականութեան լեզուին մէջ. մարգարէութիւն քսուած բառին նշանակութիւնը աւելի անդին չանցնիր։

Բայց ասիկայ գոնէ երկու չարիքներու փոքրագոյնն է, եւ կրնայ ունենալ իր եռին միշտ գրկուածին ձեռքը միացող մխիթարանքը, որ առկայն ապարդիւն մխիթարանք մը ըլլալու սահմանէն ալ դուրս կրնայ ելլել, եթէ Չինաստանի պետական անձնաւորութիւնները իմաստուն կերպով չարժելով հաստատապէս որոշեն իրենց քաղաքական եւ ապագայ զինուորական ոյժերուն ուղիղ կողմի տրամադրութեան տակ դնելը՝ քանի որ այլեւս անկախ չեն կրնար ըլլալ անոնք։

Չինական բուն խնդրին բովանդակութեան գլխաւոր մէկ մասը այս է։

ԼԻՈՆՔԷ

ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ

Հայ. Ս. Եկեղեցին մեծ եւ փառաւոր հանդէսով տօնեց երէկ Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման յիշատակը։ Ս. Գրոց մէջ մասնաւոր յիշատակութիւն մը չենք գտներ Աստուածածնայ մահուան ու Վերափոխման պարագաներուն վրայ. սակայն հետեւելով Ս. Հարց աւանդութիւններուն, որոնք ամէն տարակոյսներէ եւ կասկածներէ վեր են, ներկայիս պիտի ջանանք ըստ կարելւոյն գրել Սուրհանդակի ընթերցողներուն անոր նկարագիրը, վստահ ըլլալով թէ սիրով պիտի կարդացուին անոնք՝ այս պատմական օրուան մէջ։

. ՚. Եղիշան՝ իր «Հերձուածոց»ներին մէջ (Գլ. ՀԸ.) կը գրէ. «Թող հետազօտեսցէ ոք ի Ս. Գիրս, այլ ո՛չ գտցէ յիշատակ ինչ յաղագս վախճանին Մարիամու...»։ Այս տանց երկրպագութեան անոր Վերափոխումը կ՚ընդունի, կոչելով հաստատուն հիմերու։ Ներսէս Շնորհալին չտպագրեալ գեղեցիկ եւ սքանչելի կը գրէ սա այդ. «Մարմին՝ յորմէ պատկառեաց ամօթով պարունակ մահու»։

. ՚. Երզնկայի Կիրակոս վարդապետ Շարականին մէջ կ՚երգէ ըսելով.

«Ճառագայթ նոր ծագեցին
Ցնծամք ելեալ առ Հայր յերկինս,
Աստուածային բանիւ զոյին
Գողէ ի փեսան միշտ կուսին»։

Շնորհալին ալ (Ներսէս)՝ հետեւեալը կ՚երգէ իր տաղերուն մէջ. «Երկրպագեալ յարութեամբ, համբարձար առ Հայր ի յերկինս, խոստացար կուսին սիրուհւոյ, ի տեղ համայնից, առնուլ առ քեզ յանճառ բնակութիւնս»։ Իսկ թէ Քրիստոս իր Համբարձման օրը Աստուածածնայ թախանձագին խնդրանքներուն վրայ, կը խոստանայ վերափոխել անիկա՝ նոյն իսկ իր ձեռքով։ Զաքարիա Կաթողիկոս ալ իր ճառին մէջ նոյնը կը յիշատակէ։ (Լիակատար վարք Սրբոց՝ Աւգերեան)։

Նիկեփորոս հին Հայերէն Նիկողիմոս հետեւեալը կը գրէ այս մասին. «Երբ կոյսին մահուան եւ Վերափոխման օրերը մօտեցան՝ Գաբրիէլ Հրեշտակապետ՝ Զիթենեաց լերան վրայ, ուր Սրբուհին կ՚երթար յաճախ՝ աղօթելու, կը բերէ անոր յաղթական արմաւենի ճիւղ մը, յայտնելով անոր մօտալուտ մահը եւ Վերափոխումը։ Ահա այս Սրբուհին Երուսաղեմ երթալով աշակերտներն ու առաքեալները կը ժողվէ վերջին մաքրենի ողջոյն մը տալու համար. տաս կը հրամայէ կոյսերուն եւ առաքելն կիներուն՝ իրենց լոյսերն ու ջահերը վառել յուղարկաւորութեան համար. ի վերջոյ իր ձեռքերը տարածելով կ՚աւանդէ հոգին։ Առաքեալք մեծ հանդէսով կը թաղեն զանի։»

Դիոնեսիոս Արիսպագացին (աշակերտ Պօղոսի) իր «Թուղթ առ Տիտոս»ին մէջ աւելի գեղեցիկ ու նկարագիր ձեւով կը գրէ Ս. Կուսին Վերափոխման վրայ. «Ա-

---

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (4)

Հ. Ճ. ՈՒԷԼՍ

ՏՈՒՔԹ. ԿՐԻՖԻՆ

Բ.

ՀԷՆՖՐԷՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—Շատ լաւ, պարոն. լաւ գիկէն Հոլ, մարդ չպիտի նեղէ ձեզ, սակայն կը ներէ՞ք որ հարցնեմ թէ...

—Ուրիշ բան չունիմ ձեզ ըսելիք, պատասխանեց օտարականը՝ ցրտութեամբ պանդոկապետուհիին խօսքը կարելով։

Տիկին Հոլ չուզելով թէ՛ մը աւելցուն նման Պ. Հէնֆրէյի քով ալ պզտիկ մը մնալ, խօսքը կարեց եւ դուրս ելաւ սենեակէն։

Երբ պանդոկապետուհին մեկնեցաւ, անծանօթը խոհուն դէմք մը առած վառարանին առջեւ ոտքի վրայ կեցաւ։

Ժամագործ Հէնֆրէյ լուիկ կ՚աշխատէր իր ծոցին լամբար մը դրած։ Լամբարին վրայ անցուած լուսարգելը կանաչ լոյս մը կը սփռէր ժամացոյցին եւ իր ձեռքերուն վրայ։ Սենեակին միւս մասերը շուքի մէջ մնացած էին։

Երբ Հէնֆրէյ գլուխը վեր վերցուց, աչքերը նախ խաղաղեցան կանաչ լոյսէն կէս մթութեան մէջ նայելով։ Ժամագործը իր մեկնումը յետաձգելու եւ անծանօթին հետ խօսակցութեան մը սկսելու համար ժամացոյցը բոլորովին քակած էր։ Բայց համբորդը կը շարունակէր լուռ եւ անշարժ մնալ, այնքան անշարժ որ Հէնֆրէյ սկսաւ նեղուիլ եւ այնպէս կարծեց թէ սենեակին մէջ բոլորովին մինակ էր։ Իրմէ քիչ հեռու կէս մթութեան մէջ անշարժ կը տեսնուէր ահագին լաթերով պատուած գլուխ մը, որ խոշոր ակնոցով մը կը դիտէր զինքը։ Ակնոցին ապակիները լամբարին լոյսէն կանանչորակ գոյն մը առած էին։ Հէնֆրէյ զայս տեսնելով այնքան սարսափեցաւ որ վայրկեան մը անխօս ինքն ալ զայն դիտեց աչքերը պէշ պէշ բացած։ Յետոյ խոնարհեցուց աչքերը։ Ժամագործը կը նեղուէր, կը փափաքէր խօսակցիլ։ Պահ մը եղաւ յարմար դատելով օդին գէշութեան վրայ հարել կէս մը կանչնեցաւ։

—Օդը..., սկսաւ Հէնֆրէյ։

—Ինչո՞ւ գործերնիդ աւարտելով չէք մեկնիր, ըսաւ անծանօթը՝ որուն ձայնին մէջ բարկութեան արտայայտութիւն մը կը տեսնուէր։ Ինչ ճըէք այդքան երկար ատեն, շարունակեց անծանօթը, ժամացոյցի մը սլաքը անցընելը այդքա՞ն երկա՞ր կը տեւէ...

—Շատ աղէկ պարոն, վայրկեան մըն ալ, հիմա կը լմնցնեմ...։

Պ. Հէնֆրէյ քիչ ատենէն գործը լմնցուց եւ մեկնեցաւ սենեակէն սաստիկ զայրացած։

—Զոր սատանայ, մրմնջեց ժամագործը՝ ձիւնախառն փոթորիկի մը մէջ ձիւնակէն անցած ատեն, ի՛նչ տարօրինակ մարդ։ Հա՛, վա՛յ կաղէկ վայ, մարդ իրաւունք չունի՞ իր ուզած տեղը նայելու, պէտք ունէ՞ր քեզ, կ՚երեւայ թէ ոստիկանութիւնը կը փնտռէ այդ մարդը, որ կը փորձէ ամէնուն անտեսանելի ըլլալ։

Փողոցին անկիւնէն անցած ատեն Հէնֆրէյ տեսաւ Հոլը՝ պանդոկապետուհիին ամուսինը, որ պէտք եղած ատեն փոքր կառք մը կը վարէր Իբինկէն մինչեւ Սիտալբրարբէ։ Հոլ, որ կայարանէն կը դառնար, ժամագործին ձայնելով հարցուց.

—Ի՞նչ լուր, Թէտտի Հէնֆրէյ։

—Ա՜հ, մարդս, տարօրինակ յաճախորդ մը եկած է ձեզի։

Հոլ կառքը կեցնելով հարցուց նորէն։

—Ո՞վ է...։

—Տարօրինակ համբորդ մը իջեւանած է ձեր պանդոկը, ծերուկս...։

Եւ Հէնֆրէյ սկսաւ նկարագրել ոճով մը ներկայացնել տիկին Հոլի անծանօթ յաճախորդը։

—Մարդուկս, յարեց այդ մարդը քիչ մը ծպտածի երեւոյթը ունի։ Ինծի նայէ, եթէ ես ձեր տեղը ըլլայի իմ ամէն յաճախորդներուս դէմքը նախ լաւ մը կը նայէի զանոնք ընդունելէ առաջ։ Բայց սա կիները, այնքան վստահութիւն ունին օտարականներուն վրայ որ...։ Հոլ, այդ համբորդը ձեր պանդոկը իջեւանած է առանց նոյն իսկ իր անունը յայտնելու։

—Իրա՞ւ, հարցուց Հոլ։

—Այո՛ բարեկամս, շաբաթականով սենեակ մը վարձած է, որով 8 օրէն առաջ չպիտի կարենաք անկէ ազատիլ։ Ասկէ զատ պայուսակներու, սնտուկներու թեւ մըն ալ ունի եղեր, որ վաղը պանդոկ պիտի բերուին։ Հոլ, կը յուսամ թէ այդ սնտուկները միայն զալլաբարով լեցուած չպիտի ըլլան։

Եւ պատմեց թէ ինչպէս Հոտրինկէն մէջ համբորդ մը խրած էր իր մօրաքոյրը, իր մեկնելէն առաջ մէկ քանի պարապ պայուսակներ թողլով։ Երբ երկու բարեկամները զատուեցան, Հոլ մտահոգ երեւոյթ մը առած էր։

—Հի՛, գալէ նոյնք, ըսաւ Հոլ՝ հին մօրաքոյրս յիշելով, պէտք է որ երթամ այդ մարդը տեսնեմ։

Հոլ պանդոկ հասնելուն փոխանակ երթալ անծանօթը տեսնելու, խաւրե կերտամարուեցաւ իր կնոջ կողմէ, Սիտալբրարբէնի մէջ պարապ տեղը ժամանակ անցուցած ըլլալուն համար։ Իր կոկուղեկ հարցումներուն խիստ պատասխաններ ստացաւ կնոջը կողմէ որ ըսաւ թէ ինքը պէտք չէր խառնուէր իր գործերուն։ Այսու հանդերձ Հէնֆրէյի կողմէ իր խոլաբառակին մէջ ցանուած որոշ հունտերը սկսած էին աճիլ։

—Ինչի՞ չէ՞ք մի, բանէ մը անգիտութիւն չունիք, ըսաւ Հոլ՝ հաստատապէս ոտքին կողմն անծանօթին վրայ անգիտութիւններ տանել առանց ժամանակ անցնելու։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊՕՂՈՍ ՔԷՕՍԷՃԵԱՆ

Նոր գերեզմանին վրայ երեք գիչեր հրեշտակները փառաբանութիւնները կ'ընեն. եւ որովհետեւ առաքեալներէն մին բացակայ էր այն տեղն, Աստուածածնայ թաղուած մահը պատմուած պահուն չհաւատաց. գերեզմանը ցոյց տուին, այլ տակաւին կոյսը հոն չգտան. տարակոյս չկար թէ Աստուածածնայ վերափոխման վրայ հրեշտակները իրենց երգերը դադրեցուցեր էին երրորդ օրը։

Ուրիշները առերեսը կ'աւանդեն անոր մահը, թէեւ վերափոխումը կ'ընդունին։

«Հռիքսաս՝ Յովհաննէսը իր մօրը ներկայացուց Յաչին առիւծ. այսպէս փոխադրմամբ, բնական էր թէ Ս. Յովհաննէս՝ իրեն եղած վերին պատուէրին համաձայն Աստուածածինը իր հետ պիտի տաներ, Պատմութեան մէջ, ուր Յայտնութեան գիրքը գրեց եւ վախճանեցաւ։ Հոն տեսնց նաեւ կոյսը իր հոգին, եւ հոն այդ կզզւոյն մէջ տեղի ունեցաւ վերջափոխութիւնը։ Նոյնիսկ գրոյցներու նայելով անոր գերեզմանը կզզւոյն մէջ գտնուած է։»

Ինչ որ ալ ըլլայ, եկեղեցին հաստատած ըլլալով ընդունած է այս տեսնդութիւնը, որ մեր մէջ Առաքելական է, Բարբողիմէոսէն մուտ գտած է եւ Գրիգոր Լուսաւորչէ փոխադրուած է այդ ատեն։

Հին ժառանգիք մը Սահակ Արծրունիին կը դրէ՝ վերջնոյն հրաւէրին վրայ. «առաւելութեան չեմ կրնար գալ, մինչեւ որ Իսկուհւոյն ատենը կատարուի։»

Յայտնի է թէ Քրիստոնէական հին դարերուն մէջ հաստատուած է եղեր Աստուածածնայ վերափոխման ատենը մեր մէջ։

Բազում մատենագիրներ գրած են վերափոխման առթիւ։

Սայն ատեն օգոստոս 15ին կատարուելն ալ տարօրինակ է, կ'ըսէ Զաքարիա Կարինեցին։

Վերափոխման առթիւ երգուած գեղեցկահիւս չարականները գրած են Յովսէփ Պէյձ, իսկ ճառուն՝ Անիտամ Յոյնը Բարսեղ Ճօնէն գրուած ալլոլ կ'ենթադրուի։

ՌՈՉՄԵՐի

ԱՐՏԱՔԻՆ, ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ

Հեռագիրը արդէն ծանոյց թէ Չինաստանի հաշտութեան դաշնագիրը տարբերուեր է դեսպաններուն կողմէ։ Նոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ գաշնագիրը Չինական արգունքին հաղորդած է, տարբերուելու համար։ Այս առթիւ յիշենք թէ այդ դաշնագիրը 12 յօդուածէ կը բազկանայ, որուն կցուած են 19 հրովարտակներ, յատակագիծներ եւն։ Ահաւասիկ ամփոփումը գաշնագրին կարեւոր յօդուածներուն,—

Յօդուած Ա.— կայս. հրամանագիր մը, որ յունիս 9 Թուականը կը կրէ, պաշտօն յանձնած է Զունկ իչխանին՝ Գերմանիա երթալ, եւ Չինական կառավարութեան կողմէ ցակակցութիւն յայտնել, տեառն Քէդելերի (Գերման դեսպան) սպանութեան համար։ (Ինչպէս յայտնի է, Զունկ իչխանը արդէն՝ ճամբայ եղած է, եւ ուրբաթ օրը Նաթօլի հասաւ։ Ս. Ե.) 2. Չինացիները կամար մը պիտի կանգնեն պատուի Քեդելերի սպանուած փողոցին ամբողջ լայնութեանը վրայ։ Ասոր չինութիւնները սկսած են յունիս 25ին։

Յօդ. Բ.— Փոխարէն 13 եւ 21 Թուականի հրովարտակներով հրամայուած է պատժել ոճիրներու գլխաւոր հեղինակները։ Թուան իչխանը եւ Լանի գունդը Թուրքստան աքսորուած են եւ մշանջենական բանտարկութեան դատապարտուած են։ Զունկ, Լընունկ Նու, Զաօ Զու-Զաօ՝ հրաման առած են անմեղսաբան ըլլալ։ Նու-Սիեն-Չէ Նու եւ Սու-Շէնկ-Նու ժամուան գատապարտուած են։ Նանկի, Սու-Թունկ եւ Լի-Քենկ-Հէնկ ալ մեռնելէ հազիւ առաջ ատենաղարուկ պիտի ըլլան։ Ուրիշ հրամանագիրներ ալ եղած են, որոնց աքսորութեան համաձայն Թունկ Ֆու-Սիանկ պաշտօնակից եղած է, եւ գատապարտները պաշտպանած են։ Ատենդէմ մեռած է, ուրիշ մը 24ին։ Երեք պաշտօնատարներ ալ գլխատուած են։

Յօդ. Գ.— Մասնաւոր պատգամաւոր մը զրկուած է Ճապոն, Բնգերի Ճապոնական դեսպանատան քանդելերին սպանութեան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնելու համար։

Յօդ. Դ.— Չինաստան 15000 Թաել վճարած է, որպէս զի իրեն քաւութեան յիշատակարաններ կանգնուին, օտար գերեզմանատուններու սրբագործութեան փոխարէն։

Յօդ. Ե.— Անթուական հրամանագիր մը հրամայած է որ մինչեւ երկու տարի գէնք եւ ռազմամթերք չներածուի Չինաստան։ Այս պայմանաժամը կրնայ երկարիլ, երբ հարկ ըլլայ։

Յօդ. Զ.— Մայիս 29 Թուականը հրովարտակ մը համաձայն, Չինաստան յանձնած է 450 միլիոն Թաել (65 միլիոն ըսդրլին) տուգանք վճարել, Թաելը 3 լիւինէն, եւ 4% տոկոսով։ Այս տուգանքը պիտի վճարուի մաս առ մաս, վեց ամիսը անգամ մը, եւ ամբողջապէս վճարուած պիտի ըլլայ 39 տարիէն։ (Այս յօդուածին մէջ ժամրամասնորէն յիշուած են թէ ի՞նչ միջոցներով պիտի հայթայթուի տուգանքի գումարը, եւ տեղեկութիւններ տրուած են զանազան տուրքերու յատկման մասին Ս. Ե.)

Է. յօդուածը կը դնէ դեսպաններու առիմանը։ Չինաստան այս յօդուածով կը հաւանի որ օտար դեսպանատունները իրենց միայուն պահպանութեան զօրքերը ունենան, թէ՛ պէս նաեւ ուրիչ զօրքեր՝ օտարականներու պաշտպանութեան համար։

Յօդ. Ը.— Չինաստան կը հաւանի հիմնայատակ կործանել Թաքուի բերդերը թէ՛ պէս նաեւ այն ամրութիւնները, որոնք կրնան խափանել Բնքինի եւ ծովեզերքին հաղորդակցութիւնը։

Յօդ. Թ.— Չինաստան յունվար 16ին հաւանած է որ սէրութիւնները գրաւելու իրաւունք ունենան այն կէտերը, որոնք անհրաժեշտ են հաղորդակցութիւնը ազատ պահելու համար Բնքինի ծովեզերքին մէջ։ Այս կէտերն են,— Հուանկ Յուն, Լանկ-Յան, Ցանկ Յուն, Թիէնձին, Շան-Հայ-Կուան եւն։

Յօդ. Ժ.— Չինաստան հաւանած է մինչեւ երկու տարի պատերը փակցնել ջնջել։ 1 Քաւակէր հրովարտակը, որ կ'արգիլէ մահկանցի ո՛չ է օտարական ընկերութեան, ռնասատզնէրուն մահուան պատիժ սպառնալով։ Նաեւ երկու տարի պատերը պիտի փակցուին այն հրովարտակները, որոնք պատիժներ կը սեռբիներն եւ կը յայտարարեն Թէ երբ փոխարքայ մը, կառավարիչ մը, կամ պատասխանատու պաշտօնատար մը յանցաւոր համարուի՝ պաշտօնազրկ պիտի ըլլայ։

Յօդ. ԺԱ.— Չինաստան հաւանած է բանակութիւններ կատարել, առեւտրական դաշնագրերը բարելաւելու համար։

Յօդ. ԺԲ.— Յունիս 25 Թուականի հրովարտակով մը Ցունկ-Լի Եամէնը չեղուած է անոր տեղ հաստատուած է պատգամի գործոց պաշտօնատուն մը, որ նախագատուութեան իրաւունք ունի Չինաստանի միւս վեց նախարարութիւններուն վրայ։ Նոյնպես համաձայնութիւն մը գոյացած է, Արքունիքին կողմէ դեսպաններու ընդունելութեան արարողութիւնը բարելաւելու համար։

Ահա այսպէս Չինաստան յանձն առած է կատարել այն պայմանները, որոնք գծուած էին դեկտ. 22ի. Ծանուցագրին մէջ զոր Չինաստանի կայսրը ընդունած էր ամբողջութեամբ։ Հետեւաբար օտար դեսպանները, իրենց կառավարութիւններուն հետեւութեամբ, որոշած են որ բոլի դեսպանատուներու պահակախումբերէն, զօրքերը մեկնին Բնքինէն (Քաւականը որոշած չէ դեռ)։ Բացատրութիւն պիտի ըլլայ նշանակած կարգ մը կէտերու համար։

ԶԱՐԻՆ ՖՐԱՆՍԱ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—

Պերլինի Բօլ լրագիրը հետեւեալ ծանրքը կը գրէ Զարին Ֆրանսա այցելութեանը առիթու։— «Գերմանիա գոհունակութեամբ կը տեսնէ այս այցելութիւնը, որովհետեւ իր քաղաքականութեան հիմն է նպաստել այն ժէտէ բաներուն, որոնք կրնան բարեկամական յարաբերութիւնները պահպանել Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ միջեւ։» Պերլինեան ուրիչ թերթեր ալ միեւնոյն ոճով կը խօսին։ Վօսիչ Զայտուն հետեւեալ դիտողութիւնները կ'ընէ։— «Հարկ որ, բոլի առեւտրական խնդրէն, Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ այժմու յարաբերութիւնները առաւել քան երբէք գոհացուցիչ են։ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ ներքին վէճ մը չկայ, տեղ չկայ նիքոլա Զարին Ֆրանսա ուղեւորութեան՝ քաղաքավարական պարզ ցոյցէ մը աարբեր նշանակութիւն տալ։ Ուստի Ֆրանսական կառավարութիւնը եւ բարձր չրջանակները ուրախ կրնան ըլլալ Զարին Ֆրանսա այցելութենէն, քանի որ արտաահմանի մէջ բնաւ պատճառ չկայ անհանգստ մեկնութիւն մը ասելու Զարին Ֆրանսա ուղեւորութեան։ Հոլանտական Թերթերը որոնց գոհունակութիւնը յիշած ենք արդէն, ուրիշ են ժանաւանդ անոր համար որ Զարը ըլ Ֆրանսա գալէն լուռ տեւակած պիտի լայ գերման կայսեր հետ։

Վիեննական Թերթերն ալ չատ նպաստաւոր լեզու մը կը գործածեն Զարին Ֆրանսա այցելութեան։ Նեւե Ֆրայ Բլեսէ հետեւեալ կերպով կը վերլուծէ այս առթիւ գրուած իր մեկ յօդուածը։ «Զարին Ֆրանսա ուղեւորութիւնը մեծ յոլոզութիւն մըն է վաստեք Ռուսիոյ գահլիճին համար, որ մինչ հաշտարար ոգի մը ցոյց տուած է ու միեւնոյն ժամանակ ներողամիտ մը մեր համդուզմը կայ Թէ Ֆրանգիսուս գինակցութիւնը մեծապէս կը նպաստէ խաղաղութեան պահպանման։ Միեւ կողմէ ամբողջ Եւրոպան վերջնոյս կողմ Ալեքսէյեվի ռուսական պատուիրակն մը ապուրը կը ցուցնէ Թէ Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ գաղաքական բարւոք յարաբերութիւնները ասելի պիտի ամրապնդուին այն առեակցութեամբ զոր երկու վեհապետները պիտի ունենան Զարին Ֆրանսա ուղեւորութեան առթիւ։ Ֆրանսական Թերթերը ալ նոյն կերպով կը խօսին։ Ֆիկարօ կ'ըսէ թէ Զարին Ֆրանսա ուղեւորութիւնը ամենէն աղէտ ձեռնարկն է որ կրնար ըլլալ Ռուսիոյ համար։ Ֆրանսական ժողովուրդը ինքզինքը կը զգայ ամենէն ապահով Ռուսիոյ հետ դաշնակցելով։ Ֆրանսական ժողովուրդը ինքզինքը կը զգայ ամենէն ապահով Ռուսիոյ հետ դաշնակցելով։ Ֆրանսական ժողովուրդը ինքզինքը կը զգայ ամենէն ապահով Ռուսիոյ հետ դաշնակցելով։

ՌՈՒՄԻԱ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ.— Բեսարապուկէն վիեննայի Թերթերուն ուղղուած կեղծ պաշտօնական յայտարարութիւն մը մեծ սեռ ապատեցուց Ռումինիա միջերկրականի մէջ։ Այս յայտարարութիւնը բանական կը տարէ Ռուսիոյ բանելիք ընթացքը՝ Միջերկրականի վերաբերեալ խնդիրներու հանգէպ։ Ծայտարարութիւնը Բնգերպուրկի զրկուած Մարոքի պատգամաւորութեան եղած փայլուն ընդունելութիւնը նկատգրելէ ետքը, կը չարունակէ.— «Ռուսիա ուզգակի չհմ մը չունի Մարոքի մէջ, եւ տրամադրը չէ իր սահմաններէն այնչափ հեռու գանուող երկրի մը մէջ գործելու։ Սակայն չի կրնար բոլորովին անտարբեր մնալ այնպիսի դէպքերու, որոնք կրնան անդի ունենալ այն երկրին մէջ որ ձեռք անցուցած է ձիերթութեան նեղուցին բանալին, եւ այսպէս կ'իչխէ Միջերկրականի մուտքին, ուր ռուսական նաւատորմին մը կը գանուի Ծայուն կերպով։ Այս պատճառով Ռուսիա գոհունակութեամբ կը դիտէ այն ամէն չանքերը, որոնք կը ձգտին պահպանել իրերու արդի վիճակը Մարոքի մէջ։ Մարոքեան պատուիրակութիւնը կրնայ գոհ մնալ խորհելով որ երբ Ռուսիա Մարոքի մէջ պատահած գէպքերու խառնուի, մի միայն քնդհանուր խաղաղութիւնը եւ բարեկամութեան պահպանումը կէտ նպատակի պիտի ունենայ։» Շատեր ասկէ կը հետեւցնեն Թէ Ռուսիա ասկէ վերջը պիտի պահանջէ որ ինքն ալ ձայն ունենայ Միջերկրականի վերաբերեալ ամէն որոշումի մէջ։ Անգլիական Թերթ մը դիտել կուտայ Թէ Ֆրանսացիները հն որ Բարիզ այցելելով Մարոքեան պատգամաւորութիւնը բեղեռպտուրկ ալ զրկել տուին։

ԿԱՄԻՐ ԾՈՎՈՒՆ Գերմանական նոր կայսերին առիթ ժէկ քանի մարտանաւեր խոստացած են արգէն, կ'ըսեն Պերլինէն գալուած հետագիրներ։ Այս կայսերը, որ հաստատուած է կղզիի մը մէջ, չատ կարեւոր կը նկատուի, մանաւանդ ռազմագիտական տեսակէտով։ Կղզին բոլորուածն է եւ մինչեւ 23 գրկաչափ խորութիւն ունի։ Լաւ պատսպարուած է հովին դէմ։ Ֆըրանսացիները լաւ աչքով չեն նայիր Գերմանիոյ այս յոլոզութեան, Թերեւս առթիւ մը համարելով ձիպոտութիւն դէմ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՔՈԼՈՄԲԻՈՅ ԵՒ ՎԵՆԵՑՈՒԷԼԱՑԻ ՄԻՋԵՒ.— կը ծանուցուի Թէ Հարաւային Ամերիկայի երկու հանրապետութիւններուն միջեւ տեղի ունեցած պատերազմին առթիւ Մ. Նահանգներու միջնամտութեան հաւանականութիւնները կը նուազին հետզհետէ։ Արգէն այս միջնամտութիւնը պիտի ըլլար, պահպանելու համար առեւտուրի ազատութիւնը բանտամի պարանոցին մէջ, եւ ապիկոյ ալ այն տեղն պիտի ըլլար երբ Քոլոմբիա տեղական գանուելը։ Արդ Բանտամի մէջ առեւտրական հաղորդակցութիւնները ցարդ գրեթէ բնաւ չեն ընդհատուած, եւ Ուսինդրդեի Քոլոմբիական դեսպանը արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի հետ տեսակցութեան մը միջոցին հաւատաց է տեղ Թէ Քոլոմբիա ի վիճակի է տեւտրական այդ հաղորդակցութիւնները պահպանելու։

Մեւս կողմէ տակաւին ապատարութիւնը կը չարունակուի, շնորհիւ Զօր. Բասքէսի ընթացքին, որ ինչպէս կ'ըսէ Նիւ Եորք Հերալտ հասած հետագիր մը, կը գտնուի Քոլոմբիոյ ապատարները, դրամ, ռազմամթերք, պէնք եւ զինուոր տիանգամայն գոկելով անոնց։ Նոյն հետագիրը կը յարէ Թէ Բասքէսի նեղութեան մէջ գտնուելուն պատճառը Տէօնգէրքէն մեկնելով Ֆիրեանաէդ, որուն՝ Զօր Բասքէսի ուղղութեան ժամանելը մեծ ազդեցութիւն մը ունեցեր է ապատարութեան վրայ, Քիւրասաօէն (Անթիլեան կղզիներէն մին, Հոլանտական սեփականութիւն) մեկներ է, իր 60է աւելի կողմնակիցներուն գլուխը անցած վենեցուէլայի վրայ արշաւելու համար մատգրութեամբ։ Վախ կայ որ վենեցուէլայի եւ Էքուատորի հանրապետութիւնները գազանի համաձայնութիւն մը կնքած ըլլան Քլոմբիոյ դէմ։ Մ. Նահանգները մեկ այս կարծիքը կը հաստատուի սա պարագայով որ Ուոշինկդըն հատած հետագիր մը կը յանուցանէ Թէ Էքուատորի հանրապետութիւնն ալ զօրք Մարոքի էմիրին վրայ։ Ասկէ զատ գաղանի հրամանագիր պիտի տայ Մարոքի անգլիական դեսպանին։

ԹԵԹԻ ՄԻՋԱԴԵՂ ՄԸ պատահեր է Աւստրիոյ եւ Սեւ Լերան միջեւ սա տեղեկութիւնները կուտայ Սեւ Լերան պաշտօնատար մը։— «Աւելի երթկուն քանի մը ազգեր կը խաղային փողոցը, քարեր նետելով, երբ աւստրիական դեսպանը կառքով անցաւ։ Քարերէն մեկը դեսպանին դպաւ, ատանց վնաս մը հասցնելու։ Թեեւ քննութիւն բացուելով հաստատուեցաւ Թէ եղելութիւնը դիտմամբ մը արդիւնք եր, բայց Սեւ Լերան կառավարութիւնը տնժիլատէս ցաւակցութիւն յայտնեց աւստրիական դեսպանին, միեւնոյն ատեն պաշտօնական ըսաւ յիշուած փողոցին ոստիկանական գործակալ, որ իր պաշտօնին գլուխը չէր գանուած։»

ՀԱՐԱՒ. ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ատենը Լոպա Քիչերի կողմէ գլխուած ատենակագրները կ'ըսեն Թէ Պօերները հետզհետէ ակարացած են, զինուորական գործողութիւններուն հետեւանքով։ Պօերները մեծ կորուստներ կրած են մարդոս եւ յուսոր ամմունիցիոնի մկրոցին։ Լոպա Քիչերի նամակով կ'ըսէ որ Պօերները ուժասիլ կը գանեն, բայց ազգմամբերքի կողմէ չատ կը նեղուին, եւ մինչ խնայողութեամբ կը գործածեն։ Դարձեալ լոպա Քիչերի նայելով ըսելու 13000 պատերազմիկ կայ այս պատհաս Օրանժի, Թրանսվալի եւ Բարկոյսի մէջ։ Լոպա կ'եզրակացնէ Թէ ինչպէս ամէն անկանոն կռիւի պատ, հիմայ ալ պէտք է երկար համբերութիւն ունենալ։

ՄԱՆՉԵՍՏԵՐ գազրոյ ազգային մը վերջին կիրակի օրը ներկայ գանուելը է սեպուհն Հայ ժառանգին մէջ կատարուած Հոգեւոր տարողութեան եւ գոհունակութեամբ դիտեր է որ գրեթէ հարիւր հոգւոյ չափ ժողովուրդ ներկայ էր։ Միեւնոյն անձը Բարեւ մէջ ալ ժամանակ մը ճեմարիր եր, բայց Անգլիոյ եւ Ցրանսայի մէջ ապրող Հայ ժողովրդեան կրօնական զգացման մէջ մեծ տարբերութիւն գտեր է. այս վերջինը՝ երկու երկիրներու մէջ ապրող բնիկ տարրերուն ըմբռնումներուն եւ զգացման տարբերութեանը ժառանգիչ կ'ըսէ։ Այցելուն մեկ քանի տեղ Հայոց մատուռը գտեր

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԶՐԱՑՈՒՑԸ

1901		1319 1901
		Տէ. Լ.
Օր	ՕԳՈՍՏՈՍ	Ճոպ.-Եվ. Օ.
13	+ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ Բ. Օր Վերափոխման Ցիլոփ Մեռելոց։	12 26
Վերջ 5.23		Վերջ 5.12

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1842 օգոստոս 13/26ին կնքուած դաշնագրով մը կը վերջանայ Անգլիոյ եւ Չինաստանի միջեւ ծագած Ափիոնի պատերազմը։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Ցնկ. տապան վիճակաբեան տարեմուտ եր

Ե. Ցունս	22	Պերլին	—	Բնգերպուրգ	—
Վարշաւէ	19	Բարիզ	20	Վիեննա	22
Ցենեւ	21	Եբլինց	—	Թրիեսթ	18
Նիսս	25	Ցրապոն	19	Ցնդոնդ	

ԱՋԳԱՑԻՆ

ՔՐՈՆԻԿ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆԱՑ տօնին առթիւ եղեկ Ս. Գաբրիէլը պատարագեց ու քարոզեց Մայր եկեղեցւոյ մէջ, որուն տօնախմբութիւնն էր։ Երկտես խոսան բազմութիւն մը լեցուցած էր Մայր Տաճարը։ Ս. Գաբրիէլը քարոզեց բնական առնելով Սոզոմոնի սա խօսքը. «Ցեր աբեր զքեզ, հաստատեաց զքեզ, պատրաստեց զքեզ յորդանդէ, գեղեցիկ է կնայս. Մայր քո ծնցի մարմին տնեսիզծ»։ Ն. Սրբազնութիւնը այս բնաբանով բացատրեց Աստուածածնայ տեհուն բարձրութիւնը եւ տնցնելով օրուան տօնին, այսինքն Աստուածածնի ժառանգ կամ ննջման պատգամներուն, պատմեց Քրիստոսի Գոգգոթայի վրայ, իր որդիական պարտականութիւնը, յիչելով իր վերջին վայրկեանին իր մօր խնամատարութիւնը Յովհաննու յանձնելը, եւ ապա Մարիամու ննջման պատգամները, Թաղուելը, Բարեգուդմունս ստացուելի վերջին գլուխ, գոնէ Աստուածածնայ գերեզմանը տեսնելու փափաքին վրայ, Քրիստոսի սմբոլ աշակերտներուն մեկնիլ գերեզման երթալ ու Աստուածածնայ մարմինը հոն չգտնելնին եւն.։ Ս. պատարագիչը Ս. Աստուածածնայ օրհնութիւնն ու բարեխօսութիւնը հայցելով ներկայ ժողովրդեան համար, իսօսքը դարձուց այս օրուան Մեհեղոյթ տանին վրայ եւ Գալըչեանի գերեզմանատան արամադրումը եւ այլ անհրաժեշտ պէտքերը կատարելու ձեռնարկուած ըլլալը յիչելով, յորդորեց ժողովուրդը որ ամէն ոք իր կարողութեան չափով մասնակից այդ նուիրական գործին։ Ապա Ս. Գաբրիէլը Հանգիսաւորապէս կատարեց Հոգեզօհիեցի արարողութիւնը։ Պատարագի աւարտումէն վերջ Թագ. Խորհրդ. տանտիրուհի Ցարութիւն էֆ. Մուսխչեանի բնակարանին մէջ չքեղ սեղան մը արուեցաւ ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան։

ԵՐԵԿ օգոստոս 12, Ս. Պատրիարքին կղերականութեան տանիման ընդունելուն երեսունհնգամեայ տարեդարձն էր։

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՄԻՐԱՑԻ ծախքով չինուած եւ Սկիւտար նոր Թաղի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ կառուցած Զանգակատունը մինչեւ նոյն եկեղեցին բերուած չորեքն ճամբան ներք տարած ըլլալով, երկու ազգային բարերարներ, որք անձամբ մնալ փափագած են, նորոգութեան համար պէտք եղած խոզովակները նուիրած են, ձեռամբ Հարապետեան Գրիգոր էֆ. Մկրտումեանի։ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թագ. Խորհուրդը ձեռնարկած է չինութեանց, որոնք ի մօտոյ կ'աւարտին։

ՊԱՏՐ. ՓՈՒԱՆՈՐԴ Տ. Գաբրիէլ Սրբազան, երեկ Սամաթիոյ Ս. Երորգ եկեղեցւոյն մէջ պատարագեց եւ խաղաղօրհնէքի արարողութիւնը կատարեց մեծ բազմութեան մը ներկայութեան։ որուն բազատեցաւ օրուան ատենն նշանակութիւնը բովանդակող եկեղեցւոյ տեսակէտով։

ՄԱՆՉԵՍՏԵՐՈՒ գազրոյ ազգային մը վերջին կիրակի օրը ներկայ գանուելը է սեպուհն Հայ ժառանգին մէջ կատարուած Հոգեւոր տարողութեան եւ գոհունակութեամբ դիտեր է որ գրեթէ հարիւր հոգւոյ չափ ժողովուրդ ներկայ էր։ Միեւնոյն անձը Բարեւ մէջ ալ ժամանակ մը ճեմարիր եր, բայց Անգլիոյ եւ Ցրանսայի մէջ ապրող Հայ ժողովրդեան կրօնական զգացման մէջ մեծ տարբերութիւն գտեր է. այս վերջինը՝ երկու երկիրներու մէջ ապրող բնիկ տարրերուն ըմբռնումներուն եւ զգացման տարբերութեանը ժառանգիչ կ'ըսէ։ Այցելուն մեկ քանի տեղ Հայոց մատուռը գտեր

է, բայց Հոգեւոր Հովիւ Իսահակ Քհնյ.ն այն տեղ չէ գտեր և հետամուտ եղեր է թէ կրօնական յօդուածները խմբագրե՞լու ղրկած է արդեօք, բայց իմացեր է թէ քանի մը օրուան համար համբերութեան ելած է։ Այս պայմաններու մէջ, վայ այն ժողովուրդին որ կը հիւանդանայ կամ հոգեւոր պաշտօնէի պէտք կունենայ այս միջոցին։ Մանչեսթըրի եկեղեցւոյն հոգաբարձութեան համար ալ կը գրէ թէ ամենեւին Հայ եկեղեցւոյ ճարտարապետութիւն չէ այլ անգլիական եկեղեցւոյ մը ձեւը ունի, ուստի կը հարցնէ թէ «կարելի չէր որ այսքան ծախքով Հայ եկեղեցւոյ ճարտարապետութեամբ չինուէր նոյն եկեղեցին որ Ս. Երրորդութիւն կը կոչուի, ինչպէս պէտք չէին Բարիզեցք իրենց եկեղեցին։» Նախ ուսելու ապա գոհանալու է։ Ո՞ւր է Բարիզի Հայոց մատուռը, ամեն չորթու իբրեւ փայլուն լուրեր կուգան, մինչեւ իսկ նուիրատուութեան ցուցակներ ալ կը հրատարակուին, բայց դեռ տակաւին բերէ ... նոր չինուելիք եկեղեցւոյ գետնին։ Մանչեսթըրի Հայ մատուռին երգեցողութիւնները շատ գէշ եւ անկանոն կը գտնեն, «կարծես ենթադրելի մը թաղման կարգը կը կատարուէր» կըսէ նամակագիրը, որ Բարիզի հայ մատուռին մէջ ունի ներդաշնակ արարողութիւն լսեր է։ Ի վերջոյ գովեստով կը խօսի մատրան վերընթերցող հոգաբարձութեան մասին, որ գնահատելի կերպով կը կատարէ իր պաշտօնը, միայն փափաք կը յայտնուի եղեր որ կերակրօշեայ պատարագէն առաջ կատարուին բոլոր արարողութիւնները, բայց ատոնց նախաձեռնողիր պէտք է ըլլայ նոյն ինքն ամեցուին հոգեւոր հովիւը Իսահակ քահանայ, որուն համար կ'ըսեն թէ եկեղեցւոյ արարողութեան մասին այնքան հետամուտ չէ։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ մէջ պատահած հրդեհի մը մանրամասնութիւնը կը հրատարակենք մեր այսօրուան Ներքին լուրերուն մէջ։ Պոլսոյ ժողովրդեան համար 10-15 չէնքի այրիլը մեծ բան մը չէ ինքնին։ Դեռ անցեալ չորթու գիւղին Պաշալքէօյի մէջ 100է աւելի չէնքերու այրիլը եւ ասոր չանցնիր որ այսպիսի մեծ հրդեհներ և հարիւրաւոր աւելներու բոցերու ճարակ ըլլալը չնչաւնալնիք, թողունք այն փոքր հրդեհները, որոնք չորսթ չանցնիր որ չգրուին։ Հետեւաբար շատ տարօրինակ չպիտի թուի այս 10-15 չէնքերու այրիլը, թէպէտ միւս կողմէ սոսկալից քաղաքի մը համար մեծ բան է ասիկայ եւ անոր խուճապ յառաջ կը բերէ։ Մեր թղթակիցը կըսէ թէ այրած չէնքերուն ճիշդ դիմացը կը գտնուէր Ս. Թադէոսի եկեղեցւոյ սեփական 4 կարեւոր կալուած որ տարեկան 1000 զր.ի մօտ հասոյթ մը կը բերէ։ Այս չէնքերը հրաշքով ազատեր են, բայց դործած 100 ոսկիի մօտ վնաս մը կրեր են։ Եթէ այդ հրաշքը չըլլեր, Ռոտոսթոյի ազգային սնտուկը զօրաւոր ցնցում մը պիտի կրեր և արդէն անգործածելի ... բոլորովին պիտի խանգարեր։ Այս դէպքը ուրիշ դարձեալ մը երեւան հանեց։ Հասկցուեցաւ որ այդ ազգային կալուածները ապահովագրուած չէին և թէպէտ ապահովագրական ընկերութիւններու անցեալ գործակալները առաջարկներ ըրեր են զեղչեալ գնով ազգին բոլոր կալուածները ապահովագրելու, բայց ո՞վ գիտէ ինչ պատճառաւ չէ ընդունուեր։ Այս հրդեհը թերեւս առիթ ըլլայ որ այլ եւս հոգ տարուի ազգային կալուածները ապահովագրելու։ Մենք այս կէտը բոլոր գաւառական ծարմիններու ուշադրութեան կը յանձնենք։ Պոլսոյ մէջ ազգային կալուածներու ապահովագրութեան սկզբունքը ընդունուած և գործադրուած է. բայց գաւառներու մէջ չէնդհանրացաւ դեռ այս դրութիւնը, և կը վախնանք կը երբ կալուածներ այրին անոնց տեղ նորեր չպիտի կրնան շինուիլ և պէտք է ըսել թէ այս պատճառաւ եկեղեցիներու ու դպրոցներու վիճակը մեծ անձկութեան պիտի մատնուի։ Պէտք է որ այս կարեւոր խնդիրը Տնտեսական Խորհրդոյ ուշադրութեան առարկայ ըլլայ։

ԲԱՂՉԷՇԻ առաջնորդ Եզնիկ Ս. Վ. Ջիլինկիրեան անցեալ ուրբաթ օր Տրապիզոնէն ճամբայ ելեր է Պոլիս գալու համար և այսօր կամ վաղը մայրաքաղաք կը հասնի։

ՍԱՄՍՈՆԻ Գաւառ. Ժողովը նախընթաց օր գումարուեր, առաջնորդական ընտրութիւն կատարեր և առաջնորդ ընտրեր է Տ. Յակոբ Աշոտ եպս.ը։ Պատրիարքարան հեռագրուած է այս ընտրութիւնը։ Սամսոնի Գաւառ. Ժողովը շնորհակալութեան արժանի է իր կատարած այս ընտրութեան համար։ Տ. Յակոբ եպս.ի համար նպաստաւոր վկայութիւն կրնայ տրուիլ առանց տարակուսելու։ Իր երկարամեայ փորձառութիւնը գրաւական մըն է իր նոր պաշտօնին մէջ ունենալիք յաջողութեան։ Տարա_կոյս չկայ որ Գնել Վ. կրկին անյաջողութիւններէն վերջ պիտի գտնայ Պոլիս առանց յապաղելու այլ եւս։

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՑ տօնին կը կատարուի Ս. Թագաւորի տարեկան ուխտը։ Գասըքէօյի Ս. Թագաւորին ուխտը պաշտօնական կերպով կատարուեցաւ, և Տ. Գէորգ եպիսկ. պատարագեց ու քարոզեց օրուան տօնի առթիւ։ Ս. Թագաւորի ուխտագնացութիւնը կը կատարուի Ռոտոսթոյ, ուր առաջնորդ Ասլանեան Սրբազան երէկ կը նախագահէր կատարուած հանդէսներուն և թափորին։ Շաբաթ օր մեր թղթակիցը գրած էր թէ շատ անդերէ բազմաթիւ թուով ուխտաւորներ արդէն եկած են և ուրբաթ երեկոյ ալ յատուկ շոգենաւով կ'սպասուէր Կէլիպոլիէն ու Դարդանելէն 70-80ի չափ ընտանիքներու, որոնք հարկաւ երէկուան հանդէսին ներկայ գտնուեցան։

„ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՑԱՆՈՒՑՈՒՄ Ազգ. Ուսումնական Խորհրդոյ.— Հանրնի ազգային դպրոցներու վարժարանին համար կ'ուզուի վարժուհի մը՝ անգերէն գաւական ուսուցիչներու եւ ձեռագործի, գոհացուցիչ պայմաններով։ Եթէ ամուսնացեալ ըլլայ և ամուսինն ձեռնհաս ուսուցչութեան՝ անոր ալ տաւնձինն պաշտօն պիտի տրուի մանչերու վարժարանին մէջ։

Այն վարժուհին՝ որ կը փափաքին ընտանեալ այս պաշտօնն, կը հրաւիրուին ներկայանալ Ուսումն. Խորհրդոյ Քարտուղարութեան վկայական ի ձեռին, անդրկանելու համար յարակից պայմաններուն և պաշտօնագրել տալու իրենց անունն։

11 օգոստ. 1901 (կնիք)

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲՈԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

24 Օգոստոս 1901

Ֆրանսական 3% փոխառութիւն	101 67
Բէժի	317
Գոնսօլիտ	95 20
Էքսթերիւր	103 25
Պանք Օթոման	529.
Թրանսվալ	86 25

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(այս առաւօտ)

ՊԱՇՏՕՆ.—Պետական Խորհրդոյ անդամ տնտեսութեան կոյս. Դիւանին անդամ Մուհսին պէյ։

Կ. Պոլսոյ ոգելից ըմպելեաց և աղխատաց մաքսատան տեսուչ Մազհարի վերատեսչութեան հաշուակալութեան դիւանին Ա. մեմեյիզ Թոլէտը պէյ։

Կիւրիւնի գայմագամ Պէյթիւլ Թագիէի գայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ակոմեկաւս Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Էսիրնէի կուսակալի փոխանորդ և կոյս. Բ. զօրաբանակին հրամանատար Արիֆ փաշայի։

Բ. Մէճիտիէ՝ Պէյրութի ոստիկան-զօրաց հրամանատար Ազիզ փաշայի։

ՏԻԳՐԱԿԱՆ տեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ աղբարանոցեան Եալլըսքոյի Բոնաքօթիսի իր պարտքը՝ ամբողջ կոզմաններով՝ Հանըլայս Մաներա Կոյէնոյի տրամադրէ Թանէր պէյի վճարած ըլլալով փոխադրման գործողութիւնները կատարուեր են։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ.—Մէկ քանի լրագիրներ վերջերս մէջտեղ մը պատմած էին, որ իբր թէ պատահած էր Պուլկարական սահմանագլխին վրայ։ Բազմաթիւ Օսմ. զինուորներ իբր թէ հալածեր են երեք Պուլկար զինուորներ, որոնք Սարը-Թոլի կողմերը փախեր են։ Հինգ Օսմ. զինուորներ սպաններ և 3 ուրիշներ ալ վիրաւորեր են, մինչդեռ Պուլկարներուն կողմէ ոչ մէկը մեռեր է։ Էսիրնէի պաշտօնաթերթը այս լուրը արտատպելէ ետքը բացարձակապէս կը հերքէ այդ զրոյցները։

ԻԶՄԻՐԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Իզմիրէն չորսթ առաւ հասած լրագիրները կ'ըսեն թէ՝ Իզմիրի Եղեռնադատ Ատեանը աւարտեր է դատավարութիւնը այն կարգ մը մարդոց, որոնք մէկ քանի ամիս առաջ խռովութիւններ յարուցած էին Յոյն պատանիի մը անհետացման հետեւանօք, զոր գահերէկ դատախազը Հրեաներուն մէկ գործը համարած էր։ Ինչպէս գրած էինք, այդ դէպքէն մէկ քանի օր ետքը պատանին ողջ առողջ Իզմիր դարձած էր։ Եղեռնադատ Ատեանը ամբաստանեալներուն 13ը 7 ու կէսական ամիս բանտարկութեան դատապարտեր է, իրենց ձերբակալման թըւականէն հաշուելով։ Միւսները ազատ արձակուեր են նոյն իսկ դատավարութեան առաջուան օրը։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ «Էլէֆթերի» յանուարանկը և «Միրսեա» վարժարան-մարզարանը կ'ըսէ «Սէրվէթ», ուրբաթ օրը Վոսփորի մուտքին առջեւ Պեօյիւք Լիմանի ծովախորշը պտտատեր են, փոթորիկէն ենթակայ չըլլալու համար։

ՍՕՖԻԱՅԻ կոյս. քոմիսէր Նեճիպ Մելհամէ էֆ. անցեալ օր Մեծ-Եպարքոս Խալիլ Րիֆաթ փաշայի հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է։

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ Թերթ մը կ'իմանայ թէ Պուլկարական Սոպրանիէյի յառաջիկայ նստաշրջանին ներկայ գտնէնը պիտի առաւլի։ Ցերարինոս Իշխանը նախարարութիւնը կազմելու պաշտօն պիտի յանձնէ նախկին վարչապետ Զօր. Բէթրովի, որ պիտի սահմանափակէ խորհրդարանական աւանձնաշնորհումները, որոնք երկիրը դէպի կործանում կ'առաջնորդեն։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գեսպանատան նախորդ Ա. քարտուղար Միրզա Մուսթաֆա խան, որ Թէհրան կանչուած էր, մայրաքաղաքի պարսկական ընդհ. հիւպատոս և դեսպանատան խորհրդական անուանուած է։ Միրզա Մուսթաֆա Խան մէկ քանի օրէն մայրաքաղաք պիտի գայ։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Հելլենական Աբենա շոգենաւով անցեալ չորսթ օր Ալեքսանդրիա ուղեւորեր են 100ի մօտ Հրեաներ, Եգիպտոսի մէջ բաղդ փնտռելու համար։ Ուսեց կարգ մը Հրեաներ ալ մոտերս Եգիպտոս երթալու կը պատրաստուին եղեր։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ քննիչ պաշտօնեները անցեալ օր Ղալաթիոյ Լէոն Շոր կոչեցեալ գործարանը այցելելով հաստատեր են թէ այդ ըմպելիները անմաքուր բերէ բաղադրուած են։ Գործարանին տէրը դատի պիտի ենթարկուի եղեր։

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ թանկէն հազարապետ Մուշթա Հարու չորսթ օրը մայրաքաղաքս հասած է։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ Նախարարութեան Ա. Թարգման և մայրաքաղաքիս Բոզգէօզի հասարակութեան պետ Ապտիւլ Քերիմ Թապէյ պէյի եղբօր աղջկան Օր. Ֆէրիտէի ամուսնութիւնը չորսթ օրը կատարուեցաւ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ Սպանիական հիւպատոսարանին Թարգման Ֆուատ Նասիմ էֆ.ի հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ կառավարութիւնը արգիլած է Պուլկարիա մուտքը Կ. Պոլսէն առաքուած ապրանքներուն։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ ուրբաթ օրը Սելամլըքի արարողութենէն ետքը լսելով Անատոլուի երկաթուղւոյ Վարչական Խորհրդի նախագահ Տօքթ. Զանտէրի ներկայութիւնը, բարեհաճած է անձնապէս Իլին պէյի միջոցաւ Իր բարեւները հաղորդել անոր։ Տօքթ. Զանտէր Իլին պէյի միջոցաւ իր երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքը մատուցած է յառաջ կոյս. Գահոյից։ Տօքթ. Զանտէր ապա այցելած կոյս. Պալատան Ա. քարտուղար Թահսին պէյի, պալատական մէկ քանի պաշտօնատարներու և ըՍպարապետ Ռիզա փաշայի։

ՀԷՅՊԷԼԻԻ Աստուածաբանական վարժարանին Բուլղարերէնի ուսուցիչ անուանուած է Ծոնով գրագէտ Սուլիոս էֆ., 20 ոսկի ամսաթոշակով։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին ամփոփեալութիւնը նկատելով որ մեղ թափելու համար գործածուած նիւթը վնասակար բաղդրութիւններով պատրաստուած է, արգիլուած է անոր վաճառումը և հրամայուած է որ հրապարակէն բոլորովին վերցուի այդ գեղը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Մայրին Առեւտրական դատարանը 200 ոսկի պարտքով սընանկ հրատարակած է Բ. Դրան պաշտօնեայ վրայ գեղագործ Կիրիաքի Ալի Հայտար էֆ.ն։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Շաբաթ օրը Ռոտոսթոյէն հասած նամակի մը մէջ կը կարդանք.—«Ուրբաթ առաւ. ժամը 3ու կէսին քաղաքիս Պոլոզ Բոզաք կոչուած թաղին մէջ հացագործի մը փուռէն հրդեհ ծագելով երկու ժամուան մէջ 15 տուն և խանութ հրոյ ճարակ եղան։ Նոյն պահուն արերող բուռն քամին հետեւանօք հրդեհին ծաւալելուն առաջքը առնելու համար քաղաքիս ընկերներու մեծ ջանքեր ըրին։ Այրող չէնքերն են 3 տուն, փուռ մը, դեղարան մը, Նպարավաճառի խանութ մը, 3 գինետուն, 5 երկաթագործի խանութ և ժամավաճառի խանութ մը։ Հրդեհին պահուն ոստիկանական զօրքերը թաղապետական են. պաշտօնեաները շատ ուլուլեցան առջեւն առաջքը առնելու համար։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱՑ ՏԵՏՐԱԿՆԵՐԸ.— Առեւտրական օրէնքը համաձայն մինչեւ հիմա վաճառականները պարտաւոր էին իրենց տետրակները հաշուեկառավարները ձեռնհաս պաշտօնատան յանձնել, որ անոնց թերթերուն վրայ թուանշան դնելէ ետք էջերուն քանակութիւնը անդրակին մէջ կը նշանակէր և ապա կը կնքեր զանոնք։ Մեծ Եպարքոսութեան մասնաւոր տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ կարգ մը վաճառականներ այդ օրէնքը չեն յարգեր ... խարդախ անհամբերութիւններու առիթ տրուի։ Ասոր իբր դարման կ'առաջարկուի օրէնքը այդ ճիւղին վրայ պատժական արձանագրութիւններ ալ աւելցնել, որպէսզի վաճառականները պարտաւոր ըլլան հնազանդիլ անոր։ Այս տեղեկագիրը Հանրօգուտ Շինութեան և Առեւտրական նախարարութեան յանձնուած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Բազմաթիւ նախազգուշական կանոնագրութիւնները ... պաշտօնական յանձնաժողովը տալի օրն ալ նիստ գումարեց նախագահութեամբ Բաղդադաւս Րըսմի փաշայի։ Տօքթ. Պիչ իր ատքի հիւանդութեան հետեւանօք չկրցաւ ներկայ գտնուիլ այս նիստին։

—Առողջապահական քննիչները նկատելով որ Պանգալթի Գոթափ մէջ Հանի Նօրկէի խոհարարի խանութին պաստառներէն Պօտոս անուն անձը դողիական արատ վարակուած և վերջեր հանած է, այսու համերգ կը շարունակէ կերակուրի պնակները ելն, լուալ, և նկատելով նոն որ դործել այդ կողմերը Թավթին խոհարարի խանութին մէջ առողջապահական կանոնները ի գործ չեն դրուիր, Բժշկական վարժարանից վերատեսչութեան հաղորդեր են խնդիրը և յանձնարարեր են այդ մասին խիստ միջոցներ ձեռք առնել։

—Պըլընկրճ կոչուած կարգ մը ինքնակոչ բժիշկները, որոնք իբր թէ հիւանդ աչքերը կը դարմանեն, մինչ ընդհակառակն աւելի կը կուրցնեն զանոնք, խիստ պատժիներու պիտի ենթարկուին, եթէ չդադարեցնեն իրենց շահատակութիւնները։

ԲԷՐԼԷԲԷԿԻ արկածեալներուն ի նպաստ հանգանակութիւն բանալու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը կոյս. Իրատեով Պիզայի վերջին հեղեղէն վնասուողներուն համար ալ հանգանակութեան պիտի ձեռնարկէ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղւոյ ընկերութեան այս տարուան առաջին վեցամսեան հասոյթներու գումարը անցեալ տարուան այդ ժամանակամիջոցէն 12500 Օսմ. ոսկի աւելի եղած է։

ՍԿԻՒՏԱՐ-ԳԱԶԸՔԻՒՂ կողմի ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ նախագահ Գ. Լէոն տը Սոմզէ Պրիւսէլի մէջ մեռեր է։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը կը հերքէ այն լուրը թէ Երուսաղէմի Յունաց Տ. Դամիանոս Պատրիարքը մօտերս հրաժարական կատարելով մայրաքաղաքս պիտի այցելէ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Սոֆիայէն կը գրեն թէ անցեալ գիշեր Պուրկազէն ճամբայ ելլող կառախումբը Սիսթրովսայի մէջ յարձակում կրեր է 4 զինեալ աւազակներու կողմէ, որոնք մին կառախումբին Թղթատար վակոնը մտնել փորձեր, բայց ոստիկան զօրաց կողմէ սպաններ է։ Միւս 3 աւազակները յաջողեր են փախչիլ։ Կառախումբին մէջ 350ի չափ ուղեւորներ կան եղեր։

—Նոյն գիշերը ուրիշ մէկ քանի աւազակներ ալ Պուրկազի մէկ նաւամատոյցը մտնելով դրամարկղ մը վերցուցեր և զայն բաւական հեռու տեղ մը տանելով բացեր են։ Աւազակները իւրացուցեր են մէջը գտնուած 70 հազար ֆրանքնոց դրոշմաթուղթերը և ուրիշ թղթատարական արժէքաւոր թուղթեր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։

ՓՈԹՈՐԻԿԸ.— Ուրբաթ օրուընէ մինչեւ չորսթ առաւ. մայրաքաղաքս և շրջականներուն վրայ տիրող բուռն փոթորիկը բաւական ծանր վնասներ պատճառեր է։ Գավազէն հասած լուրեր կ'ըսեն թէ փոթորիկը այնքան սաստիկ եղեր է որ բաղմաթիւ շոգենաւեր և առագաստանաւեր չեն համարձակեր նաւահանգիստէն դուրս ելլել և սպասեր են գիշերը հոն անցընել։ Սեւ ծովու մէջ մէկ քանի նաւեր ընկղմեր և մէկ քանի նաւազներ ալ խեղդուեր են։ Ուրբաթ գիշերը անդարոյ սաստիկ անձրեւն ալ բաւական ծանր վնասներ պատճառեր է։ Մայրաքաղաքիս զանազան թաղերու մէջ գետնուղ ձորակներ յորդեր և մէկ քանի տուներ ողողուեր են։ Ասադձ բացած խոշոր լաստ մը Սեւ Ծովու բերանը փոթորիկին հետեւանօք քակուեր է։ Մէկ քանի հոգի խեղդուեր են։ Տօլապ Տէրէի, Քարաղ Քէօփրիւիի, Գասըմ Փաշայի և ուրիշ կարգ մը թաղերու մէջ փայտաշէն խարխուլ տնակներ փոթորիկէն և անձրեւէն փլեր են։ Բարեբաղդաբար անձի կորուստ չէ պատահած։ Մէկ քանի մակոյկներ նաւահանգիստէն մինչեւ կղզիները քշուեր, բայց բարեբաղդաբար ազատուեր են։ Շիրքէթի և Մահսուսէի շոգենաւերը մեծ դժուարութեամբ հազիւ կրցեր են մտնել նաւամատոյցներուն։

ԳՅՐԿՆՇՏ ԱՆՁ ՄԸ.— Էմիրկէնի նաւամատոյցին չինոծ Հիւսէյին անուն մէկը անցեալ օր կիներու յատկացեալ տեղւոյն նստարաններէն մէկուն տակ անդուստը քսակ մը գտեր և առանց զայն բանալու ուղղակի նաւամատոյցի պաշտօնէութեան յանձներ է, որ ուղղակի Շիրքէթի կեդրոնատեղին զրկեր է զայն։ Քսակը բացուելով 350 ոսկի արժէքով գոհարեղէններ գտնուեր են։ Քսակին տէրը որ պատանի մըն էր, խնդիրը իմանալով դրամական պարգեւ մը տուեր է Հիւսէյինի, որուն տեղը եթէ ուրիշ մը ըլլար անշուշտ պիտի իւրացնէր քսակին մէջ գտնուող թանկագին առարկաները։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ Թիւ տասը շոգենաւը տալի օրը Բէբէի Փաշայի նաւամատոյցին մօտեցած ատեն խոշոր մակոյկի մը զարներ է, որ շոգենաւին ղեկը ջախջախեր է։ Ղեկավարը ոտքէն վիրաւորուեր է։ Շոգենաւս չկրնալով ճամբան շարունակել պահ մը կանգ առեր է, մինչեւ որ օգնութեան հասցնելով ուղեւորները պարպեր են։

ՈՂՋ ՄԵՌԵԱԼ ՄԸ.— Մանիսայի մէջ վերջերս մարդ մը յարկաբեկական սկարութիւն մը զգալով անկենդան դեռեւ փըռուեր է։ Իր ազգականները զինքը մեռած կարծելով, լալով, ողբալով պատներ և պատրաստուեր են յուղարկաւորութիւնը կատարել, երբ յանկարծ մարդը, որ մեռած չէր, աչքերը բանալով և ինքզինքը պատանուած և քանտաններով շրջապատուած տեսնելով սաստիկ սարսափեր ու դողդողին մէջէն ցատկելով բոլոր ոյժով սկսեր է փախչիլ։ Մեծ դժուարութեամբ հազիւ կարելի եղեր է հանդարտեցնել խեղճ մարդը։

ԳԻՆՈՎԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆ.— Բերայի մէջ անցեալ գիշեր երկու Յոյներ լաւ մը գինովցած ետքը սկսեր են երգելով փողոցները պտտիլ։ Ոստիկանութիւնն ալ զանոնք ձերբակալելով պահականոց տարեր և գիշերը հոն վար դրեր է։ Յաջորդ առաւ երկու գինովները պաշտօնական պատրաստ ... իրենց տունը զրկեր են։ Գահ մը ետքը երկուքն ալ ոստիկանատուն ներկայանալով խնդրեր են որ իրենց գինովութեան վկայական տրուի, անոնց մէջ գիշերը պահականոց անցուցած ըլլալնին ալ նշանակուելով։ «Որովհետեւ ըսեր է, անոնցմէ մին, մեր կիներր կը պնդեն թէ գիշերը վաւաշանջրաւ տեղեր անցուցած ենք։» Ոստիկանները խնդիրը իրաւացի գտնելով տուեր են գինովութեան վկայականները, որով երկու գինովները կարող եղեր են իրենց կիներուն հետ հաշտուիլ։

Լ. ՆՈՒԲՈՒԹԵԱՆ վաճառատան ծանուցումը կարդալ Դ. երեսին մէջ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին և Բերայի ու Պոլսոյ մասնաճիւղերը չորեքշաբթի օրը գոց են Յունաց Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1901 սեպտեմբեր 1/14էն սկսեալ հարիւրին կէս տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. փոխուելու պարտուց (converti) պարտաթուղթերուն թիւ 30 կտրօններուն համար։ Այդ վճարումը պիտի կատարուի մինչեւ 1902 փետրվար 13, կտրօնին վրայ նշանակուած քաղաքներուն մէջ։ Որոշեալ ժամանակէն ետքը յիշեալ տոկոսը պիտի վճարուի միայն Կ. Պոլսոյ մէջ։ O

1901 օգոստոս 11/24 8—1

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 24 օգոստ.— Ֆիկառօ Գ. Լուպէի ուղղուած բաց նամակի մը մէջ կ'ըսէ որ Զարին Ֆրանսա ընելիք ուղեւորութեան առթիւ պէտք է արձակուին քաղաքական բանտարկեալները։

—Մամուլը պախարակելով ընկերվարական ցոյցը, կը պահանջէ որ Զարին հասնելէն առաջ առեւտրական նախարար Գ. Միլլան (ընկերվարական) կամ հրաժարի և կամ իր կուսակցութենէն բաժնուի։

—Զարին և Զարուհիին այցելութիւնը կը հաստատուի։ Ռուս վեհապետները պիտի հանչեն Էլիզէի պալատին մէջ։

ԲԵՐԼԻՆ.—Լուսաւորեալ շրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ Վիլհէլմ կայսրը պաշտօնապէս Ֆրանսական կառավարութեան պիտի հաղորդէ, Ֆրանսա այցելելու փափաքը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Նախարարական տագնապ մը մօտալուտ է։ Պառլամենտական նախարարը հրաժարելով իրեն պիտի յաջորդէ Զօր. Վալլշթայն։

ԼԱ ՀԷՅ.—Վիլհէլմինա Թագուհին ակար ըլլալով Գերմանիա չպիտի երթայ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Ռումանիոյ նաւթային հարուստ հանքերու շահագործումը պիտի յանձնուի Ռուսական խմբակի մը։

ԲԵՐԼԻՆ.— Զարին փափաքին համաձայն Կոմս Բիւլով ներկայ պիտի գտնուի Վիլհէլմ կայսեր և Զարին տեսակցութեան։

ԼՈՆՏՐԱ.— Հակառակ կանխահաս տեղեկութեանց Չինաստանի հաշտութեան դաշնագիրը 8 օրէն հազիւ պիտի կնքուի։

—Բեքինէն կը հեռագրեն թէ Թուան իշխանը բազմաթիւ Մոնկոլներու հետ Բեքինի վրայ կը քալէ- օտարականները վտանգելու համար։

—Օգոստ. 10ին Թրանսվալի մէջ տեղի ունեցած կռիւի մը միջոցին Անգլիացիները ունեցան 4 մեռեալ և 11 վիրաւոր։ 4 հոգի մէջտեղ չկան։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 25 օգոստ.—Կը ծանուցուի թէ Զարին այցելութեան առթիւ Գ. Լուպէ պիտի առաջարկէ ազատ արձակել քաղաքական բանտարկեալները։ Գ. Վալտէք Ռուսօ այո պիտի տայ այս առաջարկին։

—Քոլոմպիական կառավարութիւնը հրամայեց շարժուն վիճակի մը մէջ դնել բանակը։ Ապստամբները յաղթեցին Քոլոմպիական զօրաց։

—Լորտ Քիչընըրի յայտարարութեան մասին Թրանսվալեան ներկայացուցիչ Տօքթ. Լէյտս և Հոլանտայի արտաքին գործոց նախարարը տեսակցութիւններ ունեցան։ Հոլանտական կառավարութիւնը պիտի բողոքէ Հարաւ. Աֆրիկէի մէջ Անգլիոյ հետեւած քաղաքականութեան դէմ։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Թ. Ա. Իւթէյի.— Ստացանք բաժնեգինը։ Ընկալագիրը զրկեցինք։

Մ. Կ. Գ. Եալիա.— Ստացանք բաժանորդագինը։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

ՊԱՐՏԱՏՈՒՂԹԵՐՈՒՆ ՎԵՐՋԻՆ 20 ՏԱՐՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ 400 ՖՐԴ. ՇԱՀՈՂ ԵՒ ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍ ՕՐ ՉԴԱՆՁՈՒԱԾ ԹԻՒԵՐՆ ԵՆ

(Շար. չորրորդ օրուան Բիւլէն)

350554	375081	402969
555	376192	970
352128	193	403172
155	307	321
291	333	633
293	676	635
353126	679	404503
129	377452	405117
	378778	118
130	379033	406051
354568	035	052
355126	380777	053
357216	837	054
358781	839	055
359209	382097	223
210	383043	952
211	128	407701
212	387021	705
213	022	735
215	023	409701
233	024	703
310	025	704
360507	389806	705
982	807	838
361812	956	839
363496	391021	840
497	420	946
498	498	950
499	499	410703
500	393691	704
366209	394927	807
623	930	411564
367285	395470	414794
368212	885	416929
213	396698	419035
369406	711	165
407	712	426
408	713	427
409	400030	430
410	938	523
370463	939	694
749	401346	806
877	347	956
371183	402013	957
846	014	958
847	015	420416
848	034	646
850	035	648
372891	047	423256
895	049	258
374322	280	699
323	370	700
529	943	424840
658	966	426017
802	967	051
837	968	052

(Շարունակելի)

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԼԵՒՈՆ Ց. ՆԻՔՈԹԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՑԱԽՃԱՊԱԿԵՂԷՆԱՑ

ՊՈԼԻՍ, ՖԻՆՃԱՆՃԼԼԱՐ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 2

Մահմուտիյէ Ղալըճիլար Բէյլիկճի Քաբու Թիւ 64

Յիշեալ երկու վաճառատուներուն մէջ չափաւոր գիներով կը ծախուին ամէն տեսակ յախճապակեայ անօթներ, ջահեր, լամբարներ, պնակներ, շիշեր, գաւաթներ են.։ Հոն գնող յաճախորդը կրնայ վստահ ըլլալ թէ ամէն կերպով գոհ պիտի ըլլայ թէ ապրանքներու ընտիր տեսակէն և տոկունութենէն և թէ գիներու անմրցելի աժանութենէն։ 10—1

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԱՆԿԱԼԹԻ

45ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական և գիտնական կրթութիւն մը, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ, և իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին եւ. օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանի վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ Միաբաններէ եւ վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ. այս վերջիններն անցեալ շրջանին մէջ՝ 15 էին թուով։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դըպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիմը, որ կը համապատասխանէ գերմանական րէալական դպրոցին (Realschule) յառաջացածին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պէտքերուն։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ և առանց քննութեան Եւրոպայի ոևէ բարձրագոյն վարժարանն յանձնուիլ՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Զուիցերիա և Գաղղիոյ քանի մը քաղաքներ) և կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Աւանդուած լեզուներն են՝ Հայ. Տճկ. Գաղղ. Գերմ. և Անգլ. (վերջին տարին)։ Գաղղիերէն լեզուն գործնականապէս սորվելու համար՝ աշակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, եւ իրենց վրայ պիտի հսկեն երեք գաղղիացի Մարիզներ, զորոնք յատկապէս բերել կուտայ այս տարի վարչութիւնս Բարիզէն։ Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համեմատական ամսացուցակ մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական և ուսուցչական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը են.։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ ծառաւէտ պարտէզի մը մէջ՝ ունի իր յատուկ բժիշկն և չիր գեղարանը։ 1901-1902 դպրոցական տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 3/16 Բշ. օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչև Բշ. Սեպտ. ամսոյ 10ը, և այս վերջին օրը ժամը 8ին (Ը. Ե) կանոնաւորապէս պիտի սկսին դասերը։ Հրատարակուած է վարժարանիս 3րդ տեղեկագիրը, և աշակերտաց կրնան առնուլ զայն ամէն օր մինչև կէսօր։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարանիս ծրագիրը, եւ կամ դիմէ հետևեալ հասցէին՝

Հ. Գաբրիէլ Վ. Մենեվիշեան
Կ. Պոլիս, Պանկալթի

14-3 P. Gabriel Dr. Ménévichian
Constantinople, Pancaldi

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը կը սկսի Սեպտ. 11ին Դշ. (Ն. Տ.)։ Գիշերօթիկ աշակերտներէ կը վճարուին տարեկան 16 ոսկի Օսմ., 8 ոսկի Սեպտ. ամսին և 8 ոսկի ալ Յունվարի մէջ։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել վարժարանիս գործակալ Գէորգ էֆ. Կարմրբեանի, Թիւ 10, Բուլտու խան, Քիւրքճիլէր, Մեծ Շուկայ, Պոլիս։ 15—9

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

ԲԵՐԱ, ԵԷՇԻԼ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 1

ԺԲ. Տարեշրջան

1901-1902 Դպրոցական տարի

Ուսումնարանը պիտի վերաբացուի սեպտեմբեր 3ին։

Ընդունելութեան պայմաններուն և ուրիշ մանրամասնութիւններուն տեղեկանալ փափաքող ուսումնասէր պատուական ազգայիններէն կը խնդրուի որ հաճին դիմել Ուսումնարանը Երկուշաբթի և Հինգշաբթի օրերը մինչև կէս օր։ Տնօրէնութիւն

Բերա, 11 Օգոստ. 1901 3—1

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828 - 1829ԻՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899 տարւոյ վերջը հաւաքուած գումար 240 միլ. Ֆր.
1899ին գանձուած ապահովագին 19½ » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ 105 » »
Ապահովագրուած դրամագլուխ 18 միլիառ Ֆր.

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899 տարւոյ վերջը հաւաքուած գումար 99 միլ. Ֆր.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 253 » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ 150 » »

որ ընթացիկ ապահովագրութիւններու գումարին հետ կը համեմատի 60%ին, որ «ԻՒՆԻՕՆ»ի ապահովագրուողներուն մեծ երաշխաւորութիւն մը կուտայ ՈՐՈՒ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՈՒՐԻՇ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար զեղչուած գիներով մասնաւոր սակացոյց։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ոևէ ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարումը, որով «ԻՒՆԻՕՆ»ի ապահովագրուողները ԶԵՐԾ են այն փոնթերէն եւ յաւակնութիւններէ, որոնց կ'ենթարկուին միշտ այն անձերը որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐՏ ԵՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ կուզեն ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընդհանուր դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի տնօրէնութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը, Թահթաքալէն խանը։ Գործ.ք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԳԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղշ.էն մինչեւ 100 ղշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը ասկէ առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգևները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողներուն երբ ամսական վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն ապահով անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի բան մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։ 24—14

ՍԻՆԿԵՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. Ն ՑՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. ղողղատեալ յառկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի միակ ներկայացուցիչն է Մ.Ժ. Նոյմայնէր, որ բազմաթիւ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

Բերա, Շիշլի ճամբայ, Կալաթա—Սէրայի դիմաց։

Ղալաթա, Սինկէր խան, Թիւնէլին առջեւ, և Քարամուէլյի կայարանին դիմաց։

Պոլիս, Սուլթան-Համամ Թիւ 7, և Սուլթան Պայազիտ Քրամուէյլի սթասիոն Թիւ 13։

Կեղծիքնե զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՎԻՆՍԱՆ ՖՕՑԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ.Պոլիս, Պահճէգաբու, Ճէլալ Պէյ խանի կից, թիւ 1.
Ջիթթէ Սթէկէր մաղազասը

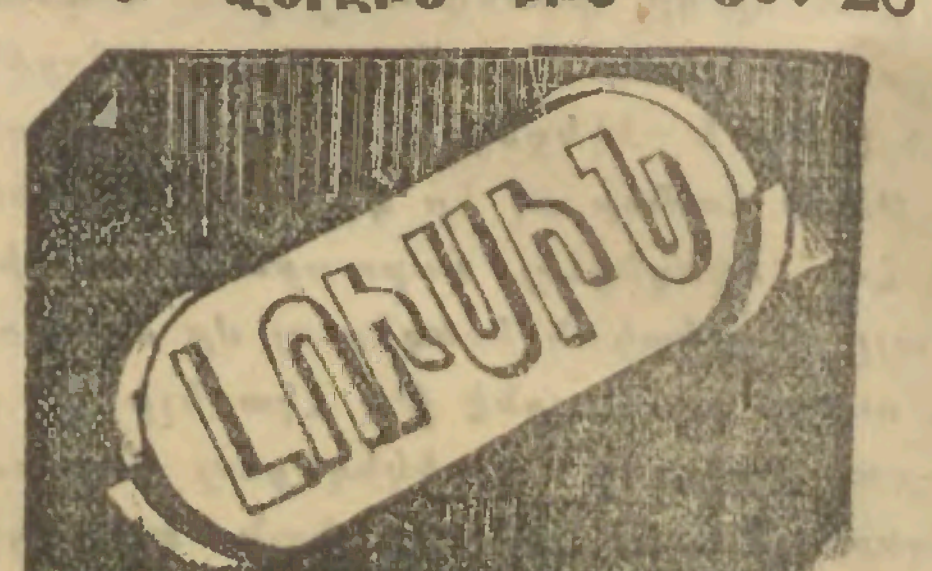
Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժականք. վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծրկաուչուկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ամուկի կապիչներ (ֆօոքէրոդը), տեսակ տեսակ գրծիներ (շէլէնկս), ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հիւանդիստակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսքոփ) փոքր և մեծ մանրադիտակ պայաիններ, նոր տեսակ ու կի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՋԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆԱՑ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ
Հաճօբուլօ խան

Նո. 20 ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Նո. 20

Եթէ կ'ուզէք գնել աժան, տոկուն և ձեւաւոր հագուստներ, անգամ մը այցելեցէք «ԼՈՒՍԻՆ» վաճառատունս. պիտի տեսնէք թէ օտար և բնիկ ոչ մէկ վաճառատուն կարող է մրցիլ մեզի հետ, ասիկայ կրնան հաստատել մեզի այցելող յարգոյ յաճախորդները։

Վաճառատունս ներկայ եղանակիս համեմատ մեծ քանակութեամբ պատրաստ ապրանքներ ունի, նոյնպէս և մեր վարպետ ձեւագէտին ձեռամբ ջափի վրայ խիստ ընտիր և տոկուն տաբաթներէ հանդերձեղէններ, սմօքէն, ֆաաք, եւն. կը պատրաստուին։ Եթէ պատրաստուած հագուստները յաճախորդներու ճաշակին յարմար չըլլան՝ սիրով ետ պիտի ընդունուին։ Այս մեծ առաւելութենէն կրնայ հասկցուիլ թէ ընտիր ճաշակի համեմատ շինուածքներու վրայ կը ծախուին. ըստ կարի ամենաչափաւոր գներով, այսպէս վստահելով ամէն մրցում։ Մէկ անգամ փորձի համար այցելեցէք սոյն վաճառատունս, և կը յուսանք որ ամէն այցելողները գոհ պիտի մնան։ 100—64

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ՄԱՆԱՍԹԸՐՑԻ ԷՕՄԷՐ ԼՈՒԹՖԻ

Մայրաքաղաքիս մէջ ծանօթ փաստաբան Էօմէր Լութֆի պէյ, այս անգամ Մագաւուրէ խանէ իր գրասենեակէն փոխադրուած է Ղալաթա, Սանթրալճըլար ճատտէսի, Այնալը փողոց Քոթոկբոֆ Քոսմանեքէրի խանը Թիւ 1, 2 և 3։ Էօմէր Լութֆի պէյ ամէն օր յաճախորդ կ'ընդունի ժամը 3էն մինչեւ 11 և կը ստանձնէ ամէն կարգի դատեր։ Դրամական վարձքեր կ'ընդունուին դատավարութեանց աւարտելէն ետքը, և կորսուած դատավարութեան համար ալ օրինական ծախքերէն ուրիշ դրամ չի պահանջուիր։ Անկարողներուն դատերն ալ կը ստանձնուի և դրամ չի պահանջուիր։ Էօմէր Լութֆի պէյ իր գրասենեակը չեղած ատեն ընկերն ու գործակիցները հոն են։ Գաւառներէն կողմէ քննուելիք խնդրոյ մասին տեղեկութիւն առնելու համար պէտք է 40 ղշ. ղրկել Լութֆի էֆ.ի գրասենեակը։ 15—8

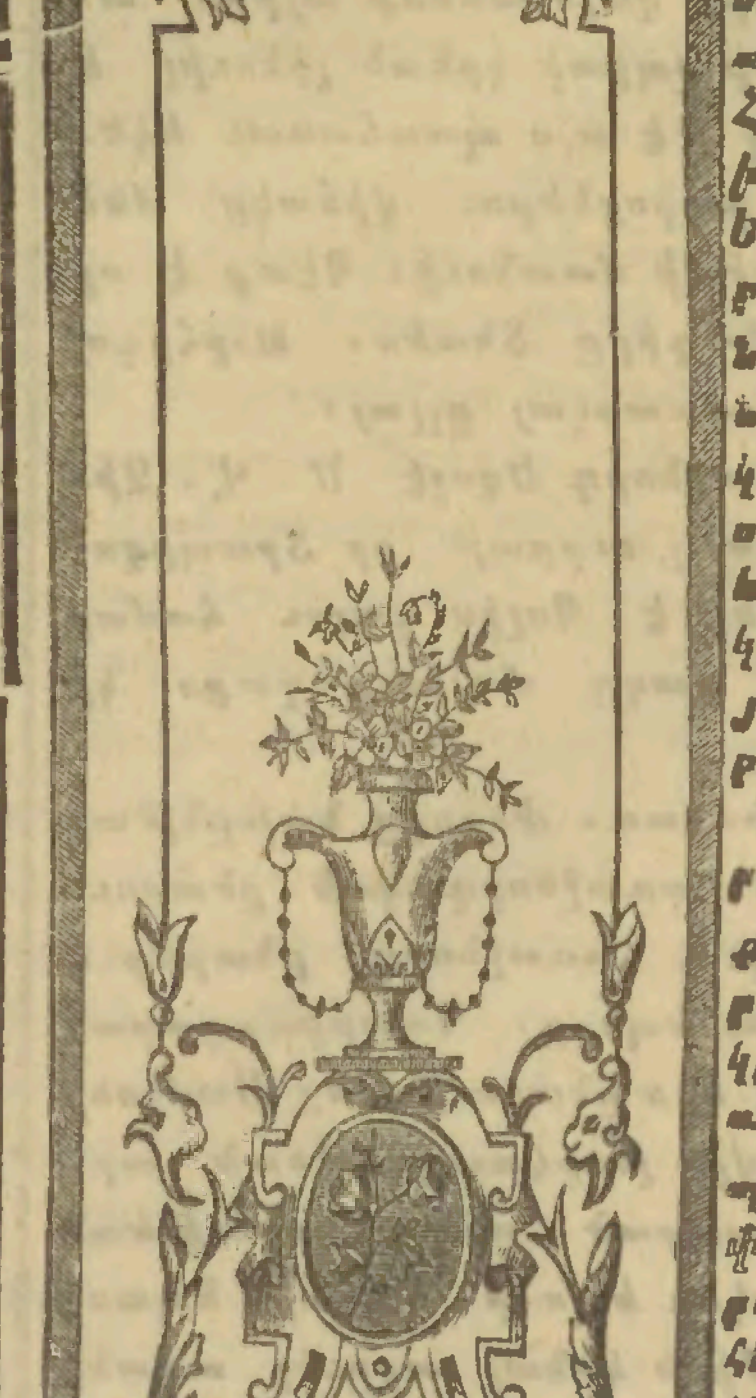
ՋԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ

ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ

Բարակ և ընտիր սիկառի թուղթ գործածողներուն կը յանձնարարուի Ջավուշ Օղլուի գործարանին սիկառի թուղթը, որ թարբխանչանը կը կրէ։

Այս սիկառի թուղթը շատ տարբեր է վէր մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալուն համար, անոր բազմաթիւ նմանները ելած են։ Ուստի բուն իսկ Ջավուշ Օղլուի թուղթը անոնցմէ զանազանելու համար, խարխալի նշանը կրող թուղթերուն ամէն մէկ թերթին վրայ՝ առանց միջանի՝ և կնիքի ձեւով այդ նշանը, և թուրքերէնով «Ջավուշ Օղլու» գրուած պէտք է ըլլայ։ Դարձեալ «Մէթէռոլ»ունուն սիկառի թուղթերը պէտք է դիտել թէ «Ջավուշ Օղլու» անունը և երկուստ նշան կը կրե՞ն։ 78—69

Բերա, Թէփէ Պաշի մէջ Բէրա-Բալլաս գեմացը և Շէյխ էֆ. արուեստանին տակզանուող Թիւ 38 պատկերագործ Հիւսէյին էֆ.ի խանութին մէջ Եւրոպականագրութեամբ զանազան ծաղիկներ և պատկերներ կը բանուին Քրիսթոլ և Տօպիօ պատկերներու և հայելիներու վրայ։

Ապակեգործութեան վրայ Թուրքերէն եւ Ֆրանսերէն գրեր կը գրուին, առանց երբեք պարզութիւն թափելու կամ աւրուելու, որովհետեւ ապակիին վրայ ոչ թէ քիմիական բարգերով կը բանուի։ Գունաթի և չէշի վրայ մորգաներ ալ կը շինուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնել և ապակի վրայ գծուած պատկերները կամ գիրերը տեսնել փափաքողները թող յէշնան խանութը գէթ անգամ մը։ 20-13

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (183)

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՈՃԻՐԸ

ՄԱՍՆ Ի Թ.

ՍԻՐՈՅ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

ԺԹ.

ՌՈԼԱՆԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

—Ա՛, ինծի համար կարեւորութիւն ունին ասկայն։ Ես երբեք չպիտի ներեմ ինծի։ Այդ մարդիկը զիս շատ տառապեցուցին, կ'իմանա՞ք մայր իմ, ալ չեմ ճանչնար զանոնք, ալ անոնք գոյութիւն չունին ինծի համար և բնաւ հոգս չէ թէ Քոլէտի հետ իմ ամուսնութիւնս անոնց մէջ ինչ աղբերութիւն պիտի ընէ։

—Այդ ամուսնութիւնը չպիտի կնքուի։

—Մա՛յր...։

—Կամ թէ պիտի կնքուի հակառակ իմ կամքիս...։

—Մայր, լաւ գիտէք թէ ձեր կամքը նուիրական է ինծի համար և Քոլէտ ալ երբեք չպիտի հաւանի անոր հակառակ քայլ մը ընել։ Սակայն մայր իմ, պիտի գթաք մեր երկուքին վրայ։ Ձեզ կրնար Քոլէտի սիրոյն վրայ կասկածիլ. ապացոյցներ ունիք։ Իր սէրը այնքան մեծ է որ, մայր իմ, հեռ. աղջիկը պատրաստուած էր ինքզինքը, իր երջանկութիւնը, նոյն իսկ իր կեանքը զոհելու... իմ պատուոյս համար...։

Էւիթ ուսերը ցնցելով պատասխանեց.

—Այո՛, այո՛, առաջին կարգի մեքենայ մըն է։

—Ո՛, մա՛յր, մա՛յր..., ըսաւ Հորաս, ցասումին շեշտով մը։

Դուքսը նոյնիսկ չփորձեց պաշտպանել Քոլէտը։ Այդ ամբաստանութեան, այդ կասկածին դէմ զայն պաշտպանելն իսկ անվայել էր։

—Մայր իմ, յարեց Հորաս, իր շնորհիւն է որ Ժիւսթինայի ազատութեան օրը Կամնո-Ռուժի մէջ անցած դարձածին տեղեկացանք։ Իր բարեսրտութեան, իր հրամայող ազնւութեան շնորհիւն է որ Հայր Ժիւսթինայի գործակիցներուն մէջ պատահած զղջութեան հանելուկը լուծուեցաւ...։

—Օր մը չէ օր մը երեւան պիտի ելլէր։

—Ինչէ՞ն գիտէք։

—Պատահմամբ էր որ երեւան հանուեցաւ։

—Ա՛հ, եթէ այնքան բարեսրտութեամբ շինուած էր երեք փոքրիկ երամիշտներ ի՞նչպէս պատահմամբ երեւան պիտի ելլէր արդեօք...։

Տիկին դը Վիլֆոռ անհամբերութեան շարժում մը ըրաւ։ Բացորոշ էր թէ առանց ոևէ համոզում գոյացնելու որոշած էր մերժել այդ ամուսնութիւնը։

Հորաս հասկցաւ զայս, այսու հանդերձ շարունակեց.

—Առանց Ժիւսթինայի երդումներուն յայտնութեան, մայր իմ, վստահ էք թէ տակաւին այդ ամբաստանութիւնը պիտի ծանրանար իմ վրաս։

—Լաւ ուրեմն, պէտք է Ժիւսթինայի ընկերուհին յայտնել ձեր երախտագիտութիւնը, փոխանակ այդ աղջկան, որ բան մը չըրաւ։

—Բայց կը մոռնաք որ Քոլէտ իր կեանքը տալով կուզէր ծախու առնել իմ անպարտութեանս ապացոյցը։

—Օ՛, այնքան մի պնդէք այդ։ Քոլէտ Հորաս ալ Վիլֆոռ դուքսին կինը չըլլալով, կ'ուզէր ամուսնանալ Կոմթեսի Ժիւսթինայի հետ, որ երկրին ամենանշանաւոր անձերէն մէկն է...։

—Վատ հաշիւներով կ'ամբաստանէք զինքը։

—Անշուշտ։

—Կը կարծէ՞ք որ Քոլէտ այդքան ճըղճիմ հաշիւներ ընելու կարող ըլլայ։

—Ամէն մարդ իր հանգստութեան համար կրնայ այդ տեսակ հաշիւներ ընել։

—Կը ցաւիմ, մա՛յր իմ։

—Մի ցաւիր, զաւակս։

—Քոլէտ իր ամուսնութեան յաջորդ օրն իսկ անձնատուր պիտի ըլլար։

—Ա՛հ, պարապ խօսք։

—Ես կը հաւատամ իրեն...։

—Դուք կուրցած էք ձեր սէրէն։

—Ըսել է մայր իմ ոևէ օգուտ չպիտի ընեն այդ ամուսնութենէն երջանիկ եղող անձերուն աղերսանքները, պաղատանքները...։

—Խենդ էք դուք...։

—Ա՞յդ է ձեր վերջին բառը։

—Այո՛ և կը հրամայեմ որ նոյն իսկ վաղը Օր. Նաթալիէ հեռանայ այս տեղէն։

Հորաս տխրութեամբ պատասխանեց.

—Պիտի հնազանդիմ ձեզի, ինչպէս միշտ։ Միայն թէ մեծ ցաւ մը կը պատճառէք ինծի։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊՕՂՈՍ ՉԻՉԷՔՃԵԱՆ.